

Palvelurakentamisen tarpeet ja toiveet: varhaiskasvatuksen, opetustoimen, ikäntyneiden palveluiden ja teknisen toimen näkemyksiä

Tuomas Nummelin, Maria Riala

Metlan työraportteja / Working Papers of the Finnish Forest Research Institute - sarjassa julkaistaan tutkimusten ennakkotuloksia ja ennakkotulosten luonteisia selvityksiä. Sarjassa voidaan julkaista myös esitelmiä ja kokouskoosteita yms.

Sarjassa ei käytetä tieteellistä tarkastusmenettelyä. Kirjoitukset luokitellaan Metlan julkaisu toiminnassa samaan ryhmään monisteiden kanssa.

Sarjan julkaisut ovat saatavissa pdf-muodossa sarjan Internet-sivuilta.

<http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/>
ISSN 1795-150X

Toimitus

PL 18, 01301 Vantaa
puh. 029 532 2111
faksi 029 532 2103
sähköposti julkaisutoimitus@metla.fi

Julkaisija

Metsäntutkimuslaitos
PL 18, 01301 Vantaa
puh. 029 535 2111
faksi 029 535 2103
sähköposti info@metla.fi
<http://www.metla.fi/>

Tekijät Nummelin, Tuomas & Riala, Maria			
Nimeke Palvelurakentamisen tarpeet ja toiveet - varhaiskasvatuksen, opetustoimen, ikääntyneiden palveluiden ja teknisen toimen näkemyksiä			
Vuosi 2013	Sivumäärä 50	ISBN 978-951-40-2437-5 (PDF)	ISSN 1795-150X
Alueyksikkö / Tutkimusohjelma / Hankkeet Etelä-Suomen alueyksikkö / PUU / 3540 Puutuoteyritysten asiakasryhmien tuote- ja palvelutarpeet kansainvälisillä markkinoilla			
Hyväksynyt Henrik Heräjärvi, PUU-ohjelman johtaja, 11.9.2013			
Tiivistelmä <p>Tutkimuksessa perehdyttiin siihen, millaisia asioita varhaiskasvatuksen, opetustoimen, ikääntyneiden palveluiden ja teknisen toimen edustajat pitävät tärkeinä hyvän palvelurakennuksen ominaisuuksina.</p> <p>Aineisto kerättiin käyttämällä kahta kehittämäämme internetpohjaista menetelmää. Ensimmäinen osa aineistosta kerättiin syksyllä 2012 ja toinen keuhällä 2013. Vastaajiksi kutsutut valittiin edustamaan kuntien eri toimialoja ja yhteystiedot kerättiin kuntien internetsivuilta kesän 2012 aikana. Aineistoa käsiteltiin sekä kvantitatiivisin että kvalitatiivisin menetelmin. Esimerkiksi muuttujien klusterointi helpottaa monimutkaisen aineiston tulkintaa.</p> <p>Vastaajien mukaan palvelurakentamiseen liittyvistä muuttujista tärkeimmät ovat pääosin materiaalineutraaleja. Esimerkkejä tällaisista muuttujista ovat turvallisuus, esteettömyys ja kustannustehokkuus. Nämä muuttujat ovat hyvin moniulotteisia, mikä tekee yksittäisen muuttujan vaikutuksen arvioinnista vaikeaa. Kyselyssä käytetyt taustatekijät eivät selittäneet vastausten välisiä eroavaisuuksia. Muuttujien klusteroinnin avulla löytyi mielenkiintoisia kokonaisuuksia. Esimerkki kiinnostavasta klusterista on ”Perinteinen ja paikallinen rakentaminen”.</p> <p>Puurakentamisen edistämisessä käytettyjen tekijöiden tärkeyttä kuntatoimijoille testattiin lisäämällä niitä satunnaisesti alkuasetelmaan. Osaan näistä muuttujista suhtauduttiin varsin positiivisesti, esimerkiksi puu julkisivumateriaalina oli mukana 37 vastauksessa. Aineistosta löytyi puurakentamisen kannalta kiinnostavia klustereita, esimerkiksi ”Puumainos”, johon sisältyy useita puurakentamisen julkisessa edistämisessä esiintyneitä tekijöitä.</p> <p>Menetelmällisesti kiinnostavaa oli, että satunnaisesti arvottu alkuasetelma vaikutti yllättävän paljon lopullisiin vastauksiin. Kyselytutkimuksilla voikin olla vaikea saada tietoa päätöksentekoon oikeasti vaikuttavista tekijöistä.</p> <p>Tulosten käytäntöön soveltamisen kannalta voidaan todeta, että useimmin esiintyvät ominaisuudet luovat standardit. Harvemmin esiintyvät, mutta yksittäisille vastaajille erittäin tärkeät muuttujat voivat puolestaan luoda kilpailuetuja ja mahdollisuuksia erottautua kilpailijoista. Toimiva palvelurakennuskokonaisuus on kuitenkin kaikkein tärkein asia.</p>			
Asiasanat palvelurakentaminen, puurakentaminen, kunnat, asiakastarpeet			
Julkaisun verkko-osoite http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/2013/mwp277.htm			
Tämä julkaisu korvaa julkaisun			
Tämä julkaisu on korvattu julkaisulla			
Yhteydenotot Tuomas Nummelin, Metsäntutkimuslaitos, PL 18, 01301 Vantaa, tuomas.nummelin@metla.fi			
Muita tietoja			

Sisällys

1 Johdanto	5
2 Menetelmät ja aineistot	6
2.1 Menetelmät	6
2.1.1 Aineistonkeruu	6
2.1.2 Analyysi.....	8
2.2 Aineistot.....	9
3 Tulokset.....	12
3.1 Tärkeimmät ominaisuudet ja syyt niiden tärkeydelle	12
3.2 Vastauksia selittävät taustamuuttujat.....	23
3.3 Klusterointi	25
4 Keskustelu ja johtopäätökset	30
4.1 Keskustelu.....	30
4.2 Johtopäätökset.....	31
5 Lähdeluettelo	32
6 Liitteet.....	34
6.1 Alkuasetelman muuttujat	34
6.1.1 Ominaisuudet.....	34
6.1.2 Puuominaisuudet	35
6.1.3 Syyt.....	35
6.2 Kaikki vastauksissa esiintyvät muuttujat	35

1 Johdanto

Puurakentamista koskevat tutkimus- ja kehittämishankkeet ovat keskittyneet pääasiassa asuntorakentamiseen, vaikka myös toimitila- ja julkisen rakentamisen piirissä on runsaasti liiketoimintamahdollisuuksia (esim. Karjalainen 2002, Salovaara 2005, 2006). Taustalla oli lisäksi julkisuudessa käyty laaja keskustelu palvelurakentamisen (päivä- ja hoivakodit ja koulut) tilasta ja laadusta Suomessa.

Toimitila- ja palvelurakentamista on tutkittu Suomessa varsin vähän. Tekesin rakennetun ympäristön ohjelmaan (2009–2014) sisältyy muutamia projekteja, jotka kohdistuvat palvelurakentamiseen. ”Tampereen alueen palvelurakennukset energiatehokkaiksi” -hanke keskittyy energiatehokkaiden palvelurakennusten rakentamiseen parantamalla yhteistyötä tilaajien ja toimittajien välillä. Aalto-yliopiston hanke ”Ikääntyvän yhteiskunnan palvelurakennukset ja ympäristö” (2009–2011) puolestaan keskittyy sairaanhoitopiirien kehittämiseen. Hankkeen osana julkaistu raportti (Kekäläinen ym. 2011) kuvaa Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kehittämisprojektia, mutta myös ajureita, jotka vaikuttavat palvelurakentamiseen sairaanhoidon osalta. Sairaalat rajattiin tämän tutkimuksen ulkopuolelle niiden erityisten teknisten vaatimusten vuoksi. Tekes on myös tarkastellut rakennetun ympäristön tulevaisuutta. Muun muassa hyvinvointirakentaminen, niin terveydenhuollon tilojen kuin muuten hyvinvointia edistävien ratkaisujen kautta, on esillä Tekesin tiekartassa (Airaksinen ym. 2011).

Toimitilamarkkinoiden tulevaisuutta on tutkinut myös Toivonen (2011). Hän analysoi tulevaisuudentutkimuksen menetelmiä käyttäen muutosvoimia, jotka vaikuttavat toimitilamarkkinoihin. Tutkimus ei käsitellyt palvelurakentamista. Vainio ym. (2002) puolestaan arvioivat julkisten rakennusten korjausrakentamisen kustannuksia. Tutkimuksen tekohetkenä opetusrakennusten korjausten kustannukset olivat suurimmat, mutta he arvioivat hoitoalan rakennusten korjauskustannusten nousevan vuoteen 2010 mennessä. Opetusrakennusten korjausten kustannusten he arvioivat pysyvän ennallaan.

Yksi harvoista palvelurakentamiseen perehtyneistä raporteista on Tuppurainen (2006), jossa kartoitettiin yli 65-vuotiaiden eläkeläisten asumista Suomessa monesta eri näkökulmasta. Tutkimukseen sisältyi muun muassa maavertailuja senioriasumisen toteuttamistavoista, tutkimusta käyttäjälähtöisyydestä ja listoja senioriasumisen vaatimista ominaisuuksista. Tämä tarjoaa siis kattavan kuvan siitä, millaista senioriasuminen voisi tulevaisuudessa olla. Nykyiset eläkeläiset ovat kuitenkin entistä parempikuntoisia, joten he voivat tarvita erityisjärjestelyjä vasta vanhemmalla iällä.

Varsinaisten tutkimusten lisäksi palvelurakentamisesta on tuotettu myös erilaisia ohjeistuksia. Näitä löytyy etenkin koulujen rakentamisesta. Opetushallitus on tuottanut vuonna 2005 oppaan terveellisen ja turvallisen koulun rakentamisesta (Opetushallitus 2005). Koulujen rakentamista on kartoitettu myös historiallisesta näkökulmasta (Arkkitehtuurimuseo 2011). Palvelurakentamista säädellään ja ohjeistetaan siis monin tavoin.

Vaikka toimitila- ja palvelurakentamisesta löytyy jonkin verran aiempaa tutkimusta, tilaajien ja käyttäjien näkökulma ei ole juuri esillä. Useimmat tutkimukset keskittyvät teknisiin ratkaisuihin, kun taas käyttäjille tärkeistä ominaisuuksista on vähemmän tietoa.

Tämän tutkimuksen tavoitteena on perehtyä siihen, millaisia palvelurakentamista koskevia tarpeita ja toiveita opetustoimen, varhaiskasvatuksen, ikääntyneiden palveluiden ja teknisen toimen parissa työskentelevillä henkilöillä on. Tarkoituksena on tutkia näiden henkilöiden päätöksentekoon vaikuttavia tekijöitä ja tarkastella olisiko tällä sektorilla uusia mahdollisuuksia puurakentamiselle.

2 Menetelmät ja aineistot

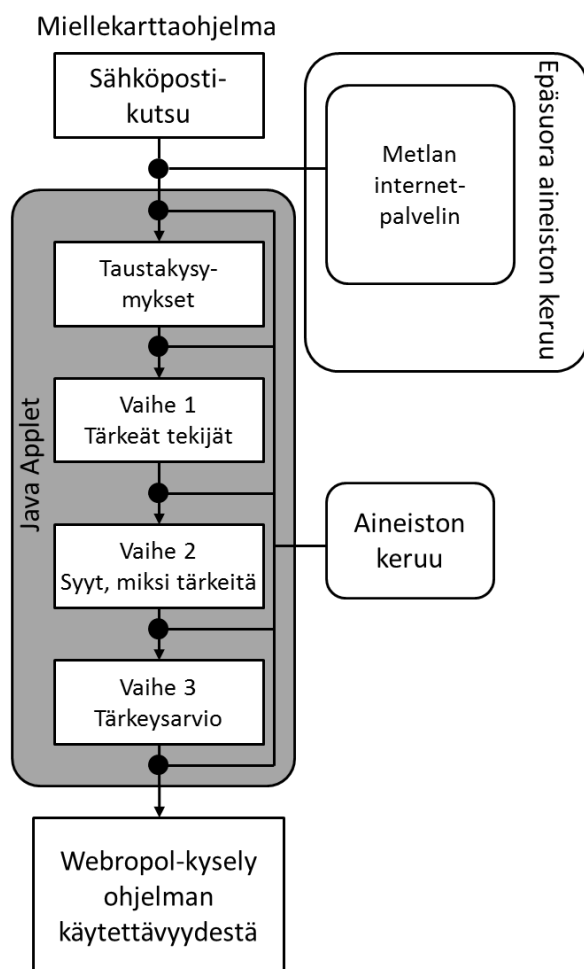
2.1 Menetelmät

2.1.1 Aineistonkeruu

Aineistonkeruussa kokeiltiin tavallisista kyselyistä ja haastatteluista poikkeavia menetelmiä vastaajien motivoinnin kehittämiseksi. Käytettävien menetelmien tavoitteena oli olla mielenkiintoisia, tavallisia kyselyitä interaktiivisempia ja helppoja käyttää. Pyrimme myös siihen, että ohjelmat auttaisivat vastaajia jäsentämään omaa päätöksentekoprosessiaan entistä paremmin.

Aineistonkeruu toteutettiin kahdessa osassa eri vastaajaryhmille. Aineistonkeruun ensimmäisessä vaiheessa käytettiin uutta versiota kehittämästämme miellekarttapohjaisesta aineistonkeruumenetelmästä (Riala ja Nummelin 2012, 2013). Aineistonkeruu toteutettiin internetissä. Aineistonkeruumenetelmän perusideana on, että vastaaja piirtää miellekartan, joka kuvaa vastaajan päätöksentekoon vaikuttavia tekijöitä. Jotta vastaajan olisi helpompi aloittaa miellekartan piirtäminen, ohjelma tarjoaa alussa muutamia, mahdollisesti vastaajalle tärkeitä asioita. Nämä arvotaan satunnaisesti muuttujien listasta. Muuttujien lista oli tutkijoiden koostama ja siinä hyödynnettiin aiempaa tutkimustietoa. Valitsimme listalle yleisesti palvelurakentamiseen liittyviä ominaisuuksia, syitä miksi ne ovat tärkeitä ja lisäksi erityisesti puurakentamiseen liitettyjä ominaisuuksia. Koko lista on esitetty liitteissä. Miellekarttatyökalun käyttö perusteltiin ajatuksella, että se auttaa vastaajia hahmottamaan monimutkaista päätöstilannetta.

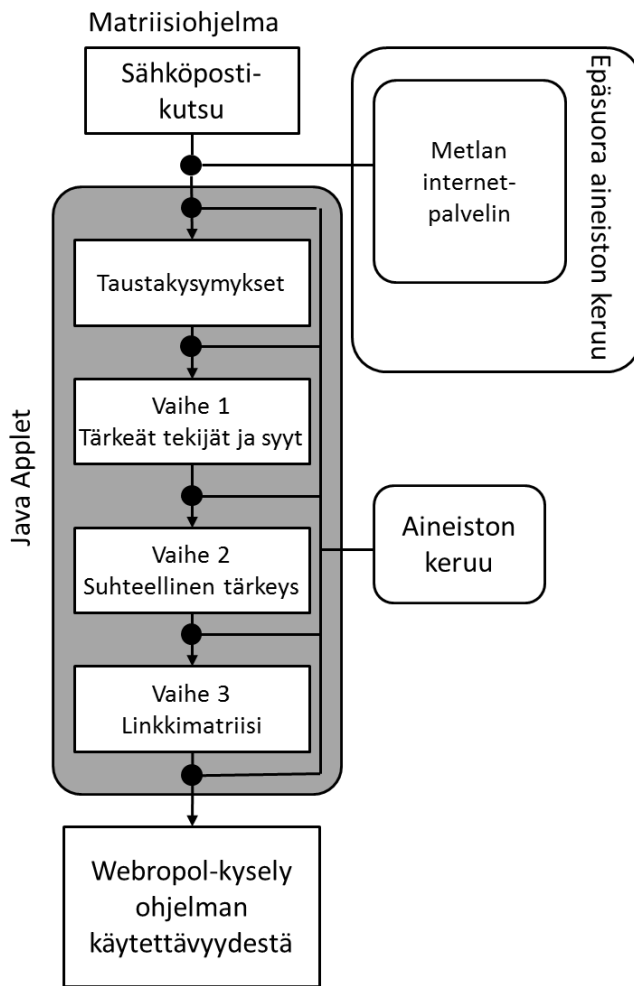
Vastausprosessi toteutettiin kolmivaiheisena (kuva 1). Ensimmäisessä vaiheessa pyydettiin päätöksentekoon vaikuttavia tekijöitä, toisessa syitä, minkä vuoksi nämä ovat tärkeitä ja kolmannessa pyydettiin arvioimaan jokaisen tekijän tärkeyttä kolmiportaisella asteikolla. Ensimmäisessä ja toisessa vaiheessa vastaajan tuli lisäksi miettiä, miten eri asiat liittyivät toisiinsa ja piirtää linkit näiden välille.

Kuva 1 Miellekarttaohjelman prosessikaavio

Aineistonkeruun toisessa osassa käytetty vastausprosessi oli hieman erilainen ja lähempänä perinteistä kyselylomaketta. Uuden menetelmän kehittämiseen päädyttiin ensimmäisen vaiheen palautteen ja tulosten perusteella. Palautteen pohjalta todettiin, että miellekarttaohjelma oli osalle vastaajista liian erikoinen ja heillä oli vaikeuksia ymmärtää, miten ohjelma toimi. Ohjelman visuaalinen puoli tuntui myös hämmentävän osaa vastaajista, eikä siitä ollut toivottua hyötyä heille. Tulosten pohjalta havaittiin, että vastaajien oli vaikea hahmottaa, mitkä asiat liittyvät toisiinsa. Vaikka osa vastaajista pitikin erilaisesta ohjelmasta, päädyimme näiden syiden vuoksi kokeilemaan toisessa osassa toisenlaista lähestymistapaa. Tässä pyrittiin mahdollisimman helppokäyttöiseen ratkaisuun ja etsimään yhteyksiä tekijöiden välille strukturoidummalla tavalla.

Toisen menetelmän vastausprosessi on esitetty kuvassa 2. Ensimmäisessä vaiheessa vastaajilta kysyttiin vapaamuotoisella kentällä mitkä tekijät ovat tärkeitä ja vaikuttavat päätöksentekoon ja miksi ne ovat tärkeitä. Samoin kuin miellekarttaversiossa niin tässäkin versiossa vastaajille arvottiin muutamia tekijöitä virikkeeksi. Toisessa vaiheessa vastaajia pyydettiin arvioimaan edellä kerättyjen tekijöiden tärkeyttä kolmiportaisella asteikolla. Viimeisessä vaiheessa pyydettiin vastaajia pohtimaan mitkä tekijät liittyvät toisiinsa. Viimeinen vaihe esitettiin yläkolmiomatriisina, josta vastaajat pystyivät valitsemaan, mitkä tekijät liittyivät toisiinsa.

Kuva 2 Matriisiohjelman prosessikaavio

Kumpikin ohjelma tallensi vastaukset jokaisen vaiheen jälkeen. Näin saimme tietoa myös prosessin kesken jättäneistä vastaajista. Lisäksi saimme tietoa ohjelman toiminnasta Metlan internetpalvelimen kautta, mikä on epäsuoraa aineistonkeruuta. Kummankin ohjelman datasta saadaan muodostettua verkkoja vastaajille tärkeistä ominaisuuksista. Kyselyn lopussa vastaajien käyttökokemuksia vastaamisesta tiedusteltiin erillisellä Webropol-kyselyllä.

2.1.2 Analyysi

Aineistoa analysoitiin käyttäen sekä kvantitatiivisia että kvalitatiivisia menetelmiä. Aineistosta tarkasteltiin ensin yleisiä tilastollisia ominaisuuksia sekä vastaajien taustatietojen että vastausten osalta. Lisäksi pyrittiin löytämään tilastollisia malleja, jotka selittäisivät taustamuuttujien avulla vastausten ominaisuuksia mm. muuttujien lukumäärää tai tiettyjen klustereiden esiintymistä.

Verkkoteorian klusterointimenetelmiä hyödynnettiin tässä tutkimuksessa sekä muuttujien että vastaajien klusterointiin. Klusterointimenetelmänä sovellettiin Aldecoan ja Marinin (2010) kehittämää heuristista menetelmää, joka maksimoi surprise-verkkoindikaattorin (Arnau ym. 2005) arvoa. Klusterointiin käytettiin Aldecoan ja Marinin (2010) kehittämää Jerarca-ohjelmaa.

Muuttujat klusteroitiin seuraavasti. Kerätyistä vastausverkoista muodostettiin megaverkko, jossa yksittäisten vastaajien antamat verkot on yhdistetty yhdeksi verkoksi. Megaverkko muodostettiin aineistonkeruuohjelmien vaiheesta 3, jolloin mukaan saatiin kaikki linkit.

Megaverkko oli lähtökohtana muuttujien klusteroinnille, jossa pyrittiin selvittämään mitkä muuttujat ovat tiukasti sidottuna toisiinsa. Lisäksi pyrittiin löytämään kokonaisuuksia, jotka kuvaisivat laajempaa osaa palvelurakentamiseen liittyvästä päätöksenteosta. Megaverkko muodostettiin käyttäen itseohjelmoitua ohjelmaa, joka yhdisti kaikkien vastaajien verkot yhdeksi verkoksi soveltamalla annettuja kriteereitä muuttujien yhdistämiselle. Kriteerit määrittivät, mitkä muuttujat yhdistettiin samaksi muuttujaksi megaverkossa. Mahdollisia kriteerejä ovat esimerkiksi muuttujan tärkeys ja tyyppi. Loppujen lopuksi yhdistimme muuttujat, jos niiden kuvaus oli sama. Muokkasimme vastauksia minimaalisesti, korjaamalla esimerkiksi kirjoitusvirheitä. Muuten emme yhdistelleet muuttujia subjektiivisesti. Samanlaiset megaverkossa esiintyvät linkit laskettiin yhteen. Tämän jälkeen käytettiin Jerarca-ohjelmaa muuttujien ja vastaajien klusterointiin.

Vastaajien klusteroinnilla pyrittiin selvittämään, millaiset vastaajat ovat tehneet samankaltaisia vastauksia ja onko olemassa taustatekijöitä, jotka selittäisivät tämän. Vastausten samankaltaisuutta mitattiin käyttämällä Jaccardin indeksiä. Jaccardin indeksi on määritelty kahden joukon leikkauksen kardinaliteetin suhteena joukkojen unionin kardinaliteettiin. Kardinaliteetti on joukon alkioiden lukumäärä. Indeksi saa arvoja suljetulta väliltä [0,1]. Seuraavaksi vastaajista tehtiin verkko siten, että vastaajien välille tehtiin linkki vain, jos vastaajien välinen Jaccardin indeksi sai suuremman tai yhtä suuren arvon kuin valittu raja-arvo eli vastaajien vastaukset olivat riittävän samankaltaisia.

2.2 Aineistot

Raportin aineistot on kerätty kahdessa erässä. Ensimmäinen aineisto kerättiin 25.9.- 12.10.2012 ja toinen 19.3.-5.4.2013. Kummassakin aineistonkeruussa lähetettiin yksi muistutus sähköposti koko otokselle noin kahden viikon kuluttua ensimmäisestä kutsusta. Kutsussa painotettiin laadukkaana palvelurakentamisen tarvetta nyt ja tulevaisuudessa ja korostettiin sitä, että kutsuttu oli valittu edustamaan kuntaansa ja toimialaansa. Puurakentaminen mainittiin perusteltaessa Metlan kiinnostusta palvelurakentamiseen.

Tutkimukseen kutsutut edustavat Suomen kuntasektoria. Jokaisesta kunnasta etsittiin kahden henkilön yhteystiedot päivähoidon, koulutuksen, ikääntyneiden palveluiden ja teknisen toimen aloilta. Näistä jokaisessa pyrittiin etsimään sekä johtoa, että käytännön työtä tekeviä henkilöitä. Pienemmissä kunnissa sama henkilö saattoi vastata esimerkiksi koko koulusektorista, jolloin kunnasta tuli vain yksi edustaja tälle toimialalle. Koulujen ja päiväkotien osalta pyrittiin valitsemaan suomenkielisiä laitoksia. Valintamenettelystä johtuen eri sektoreiden edustajien määrät eroavat hieman toisistaan. Yhteystiedot kerättiin kesän 2012 aikana kuntien internetsivuilta. Kolmasosa kunnista (aakkostettuna Akaa - Kolari) oli mukana ensimmäisessä aineistonkeruussa ja loput toisessa aineistonkeruussa.

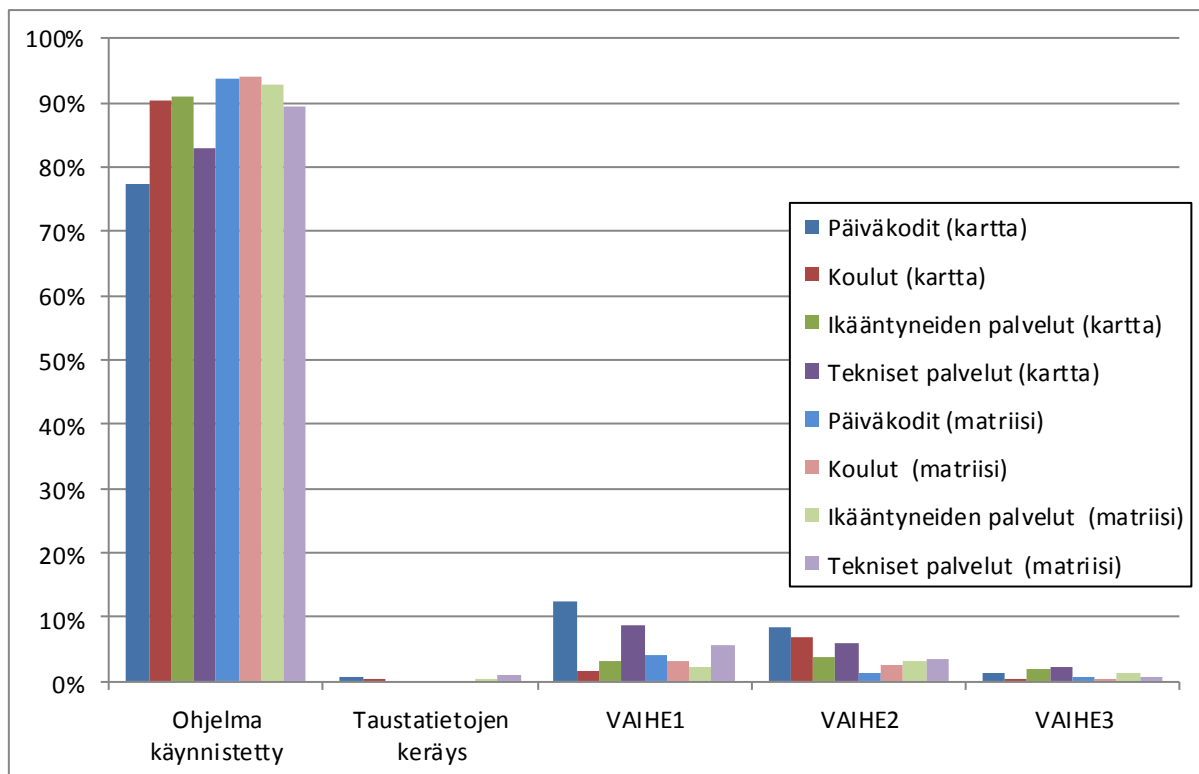
Taulukko 1 kuvaa lähetettyjen kutsujen määrän ja vastausprosentit ensimmäisessä ja toisessa aineistonkeruussa ja yhteensä. Lähetetyiksi kutsuiksi on laskettu ne, joissa sähköpostiosoite toimi. Validiksi määritellään vastaus, jossa alkuasetelmaa on muutettu. Kummassakin aineistonkeruussa vastausprosentti on matala. Yllättävää on, että miellekartan vastausprosentti on korkeampi kuin uuden menetelmän, joka testauspalautteen perusteella koettiin helppokäyttöisemmäksi. Ero on erityisen suuri teknisten palveluiden osalta, lähes seitsemän prosenttiyksikköä. Tiedämme lisäksi, että yksi toisen aineistonkeruun vastaajista vastasi kolme kertaa, koska hän otti meihin yhteyttä kertoakseen tämän. Matala vastausprosentti vaikuttaa tulosten yleistettävyyteen. Kyselyyn vastasi alle yksi kymmenestä kutsutusta, joten heidän

toiveensa eivät kerro luotettavasti kaikkien palvelurakennusten tärkeiksi koetuista ominaisuuksista. Tulokset ovat siis suuntaa-antavia.

Taulukko 1. Vastausprosentit aineistonkeruun eri vaiheissa ja yhteensä.

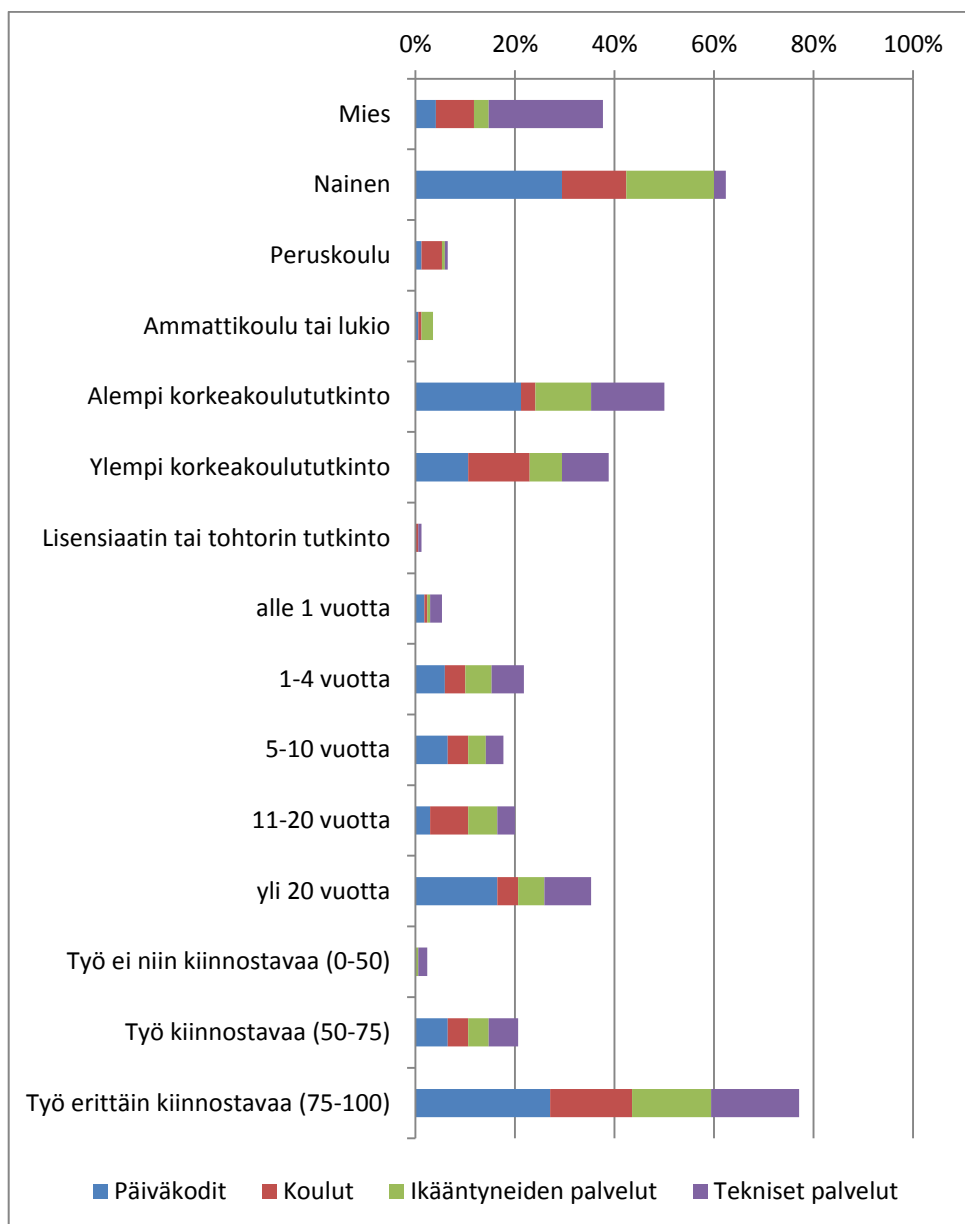
Miellekartta	Kutsuja lähetetty	Vastauksia yhteensä	Valideja vastauksia	Validit/kutsut
Päiväkodit	174	55	22	12,6 %
Koulut	200	33	16	8,0 %
Ikääntyneiden palvelut	168	26	15	8,9 %
Tekniset palvelut	194	52	27	13,9 %
Yhteensä	736	166	80	10,9 %
Matriisi	Kutsuja lähetetty	Vastauksia yhteensä	Valideja vastauksia	Validit/kutsut
Päiväkodit	323	67	35	10,8 %
Koulut	360	52	19	5,3 %
Ikääntyneiden palvelut	247	41	20	8,1 %
Tekniset palvelut	364	64	16	4,4 %
Yhteensä	1294	224	90	7,0 %
Miellekartta+Matriisi	Kutsuja lähetetty	Vastauksia yhteensä	Valideja vastauksia	Validit/kutsut
Päiväkodit	497	122	57	11,5 %
Koulut	560	85	35	6,3 %
Ikääntyneiden palvelut	415	67	35	8,4 %
Tekniset palvelut	558	116	43	7,7 %
Yhteensä	2030	390	170	8,4 %

Suurin osa vastaajista katosi jo ennen kyselyohjelman avaamista (kuva 3). Tämä voi kertoa siitä, että vastaajille lähetetyt kutsukirjeet eivät olleet riittävän motivoivia, koska ne eivät saaneet suurta osaa vastaajista edes avaamaan ohjelmaa. Toinen mahdollinen selitys on, että osa vastaajista saa niin paljon kutsuja tutkimuksiin, että heillä ei riitä aikaa tai energiaa vastata kaikkiin. Toivoimme kuitenkin, että aihepiiri olisi ollut riittävän kiinnostava houkuttelemaan vastaajia. Koska kyseessä oli internetpohjainen aineistonkeruu, on myös mahdollista, että osa vastaajista kohtasi teknisiä ongelmia, joiden vuoksi heidän vastaamisensa ei onnistunut.

Kuva 3 Hävikin jakautuminen vastausprosessin eri vaiheissa.

Kuvassa 4 on esitetty validin vastauksen antaneiden vastaajien taustatiedot. Jatkossa käsittelemme vain valideja vastauksia, ellei toisin mainita. Naisia on vastaajista parikymmentä prosenttia enemmän kuin miehiä. Suurimmalla osalla vastaajista on korkeakoulututkinto ja heillä on pitkä kokemus nykyistä työtään vastaavista tehtävistä. Noin 35 prosentilla vastaajista on jopa yli 20 vuoden työkokemus vastaavista tehtävistä. Näin ollen heillä pitäisi olla hyvät valmiudet kertoa palvelurakentamisessa tärkeistä ominaisuuksista. Työ on heidän mielestään yleisesti ottaen erittäin kiinnostavaa, eli heidän voisi olettaa olevan motivoituneita vastaajia. Voi siis olla, että työhönsä tyytymättömät kutsutut jättivät vastaamatta, koska motivaatiokirje ei riittänyt innostamaan heitä.

Kuva 4 Vastaajien taustatiedot, validin vastauksen antaneet (n=170).

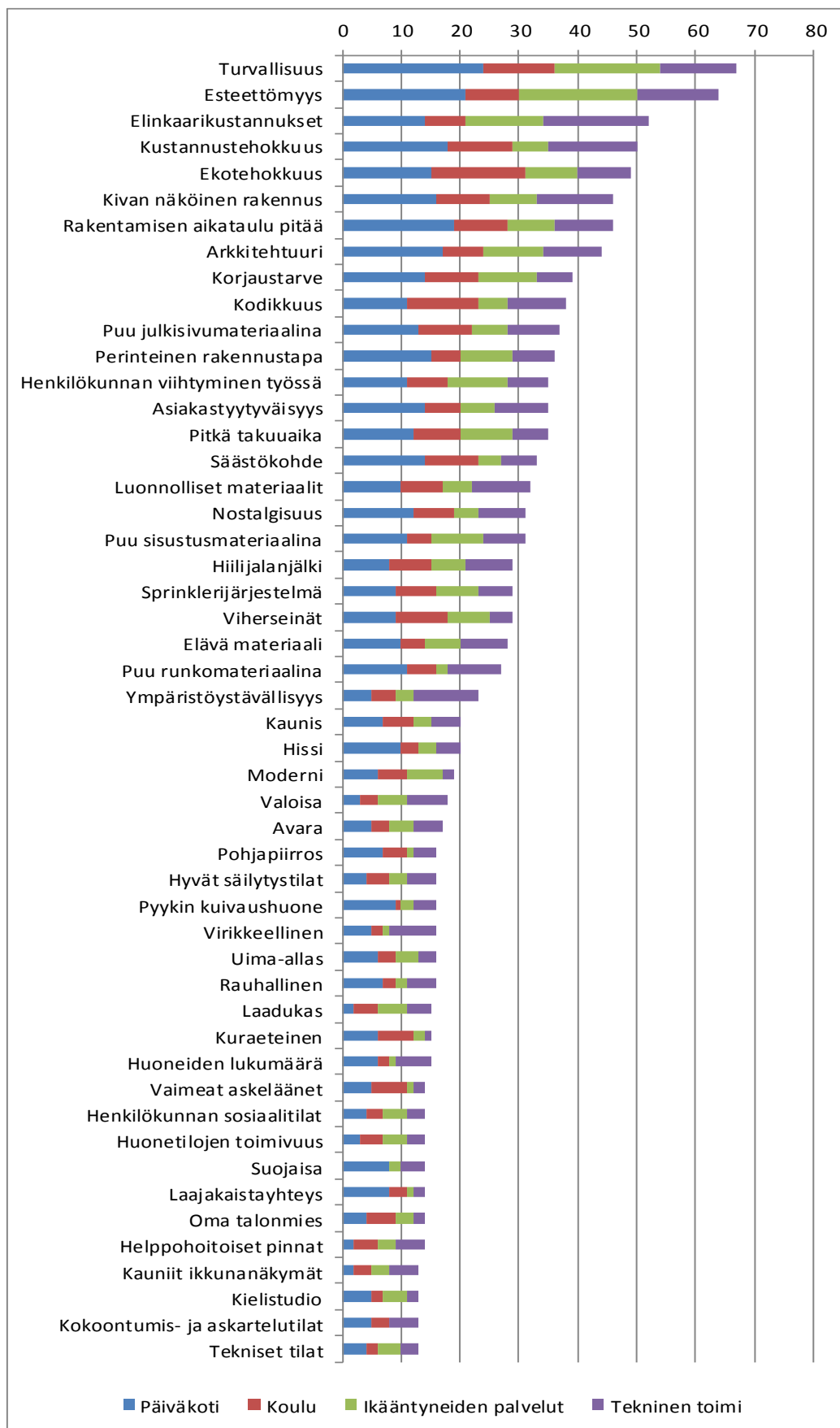
Aineisto on maantieteellisesti varsin edustava, sillä kaikista Suomen maakunnista, myös Ahvenanmaalta, on vastauksia. Kaikista maakunnista ei kuitenkaan ole jokaisen toimialan edustusta. Vastaajamäärä vaihtelee selvästi maakuntien välillä, mikä johtuu pääasiassa siitä, että niihin kuuluvien kuntien määrä vaihtelee suuresti. Eniten vastaajia on Pohjois-Pohjanmaalta, johon kuuluu myös eniten kuntia (29). Runsaasti vastaajia on myös Keski-Suomesta, Lapista, Pirkanmaalta, Uudeltamaalta ja Varsinais-Suomesta, joihin kaikkiin kuuluu yli 20 kuntaa.

3 Tulokset

3.1 Tärkeimmät ominaisuudet ja syyt niiden tärkeydelle

Aloitamme tulosten tulkinnan yksinkertaisista analyyseistä. Tarkastelemme ensin sitä, kuinka usein eri muuttujat esiintyvät valideissa vastauksissa. Valideissa vastauksissa esiintyi yhteensä

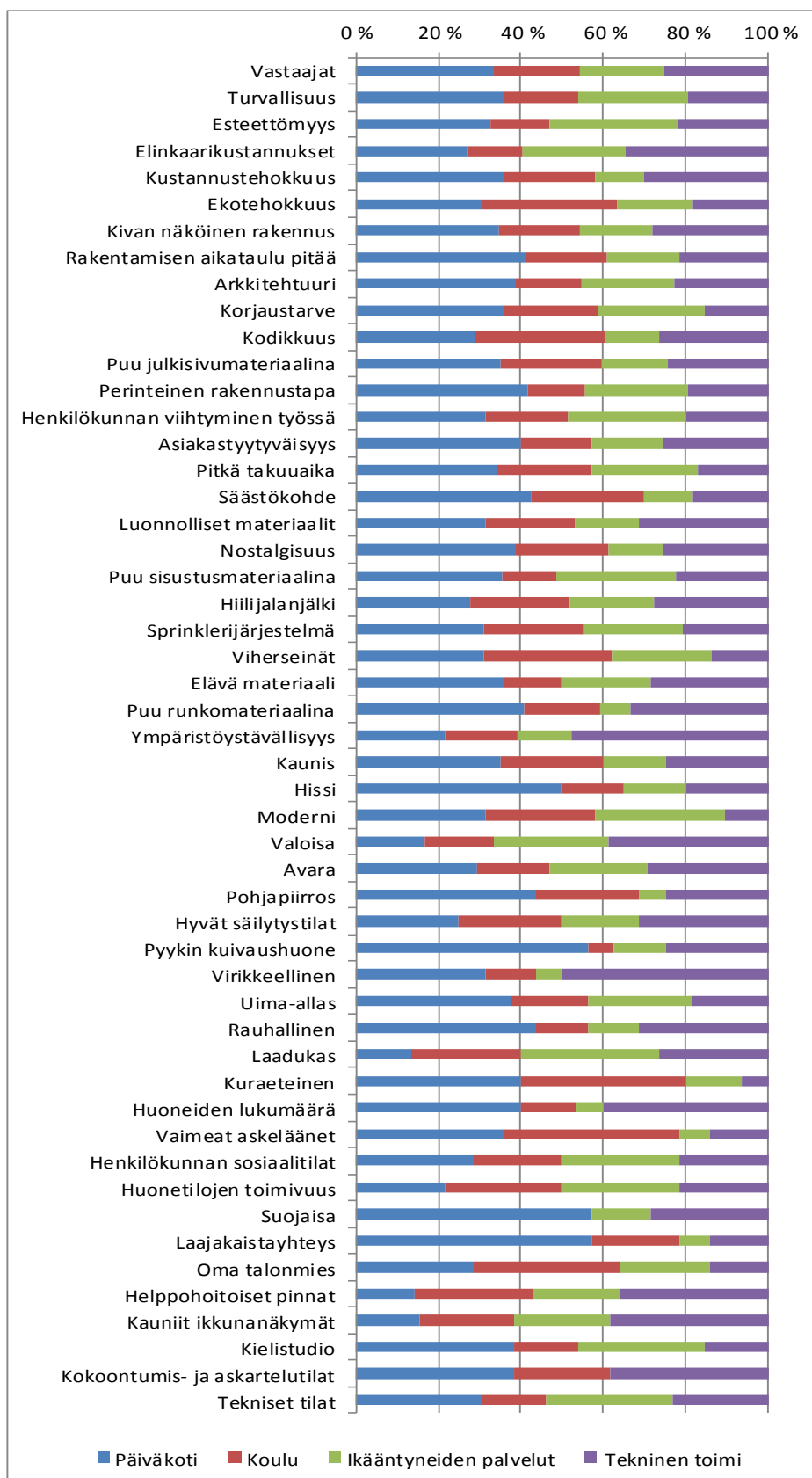
556 muuttujaa. Kaikki muuttujat löytyvät liitteistä. Kuvassa 5 on esitetty 50 useimmin esiintyvää muuttujaa. Kuvassa on esitetty myös se, kuinka muuttujien esiintyminen jakautuu vastaajien työpaikan mukaan.

Kuva 5 Muuttajien esiintyminen aineistossa lukumäärinä ja eroteltuna vastaajan työpaikan mukaan. 50 useimmin esiintyvää muuttujaa.

Useimmin mainitut muuttajat eivät sisällä kovin suuria yllätyksiä. Useimmin tärkeiksi koettiin turvallisuus ja esteettömyys. Näiden lisäksi korostuvat käytännölliset ominaisuudet, kuten kustannus- ja ekotehokkuus ja rakennuksen korjaustarve. Myös abstrakteja ominaisuuksia löytyy listan kärkipaikoilta. Esimerkeiksi käyvät kivan näköinen rakennus, kodikkuus ja henkilökunnan viihtyminen töissä. Jo tämä listan kärki on hyvin laaja-alainen ja kuvaa palvelurakentamisen monimutkaisuutta.

On kiinnostavaa tarkastella lisäksi useimmin esiintyviä muuttujia eri vastaajaryhmissä. Kuvassa 6 on esitetty sekä vastaajien jakauma työpaikan tyyppin mukaan että sama jakauma 50 kärkimuuttujan osalta. Vertailun helpottamiseksi jokainen muuttuja on tasattu sataan prosenttiin, joka vastaa siis kuvassa 5 esitettyä lukumäärää. Kuvan ensimmäinen palkki kuvaa vastaajien jakaumaa, johon muita muuttujia voidaan verrata.

Kuva 6 Useimmin esiintyvät muuttujat vastaajaryhmien välillä työpaikan tyypin mukaan. Ensimmäisellä rivillä vastaajat, sen jälkeen top 50 muuttujaa. Muuttujien esiintymismäärät vaihtelevat.

Kuva 6 vahvistaa ennakkokäsityksiä siitä, mitkä tekijät ovat tärkeitä palvelurakentamiseen liittyvässä päätöksenteossa eri toimialoilla. Koulujen edustajat arvostavat muun muassa vaimeita askelääniä, ekotehokkuutta ja kodikkuutta suhteessa muita ryhmiä enemmän, kun taas ikääntyneiden palveluiden parissa työskentelevät korostavat turvallisuutta ja esteettömyyttä. Tekninen toimi pitää elinkaarikustannuksia ja kustannustehokkuutta tärkeinä tekijöinä, mutta he kiinnittävät huomiota myös materiaaleihin (mm. ympäristöystävällisyys ja puu runkomateriaalina) ja arkkitehtonisiin seikkoihin (mm. valoisa, avara, kauniit ikkunanäkymät). Päivähoidon edustajat puolestaan antavat varsin paljon painoa suurimmalle osalle muuttujista, mutta kiinnostavia ovat esimerkiksi pyykin kuivaushuone, pohjapiirros ja suojaisuus.

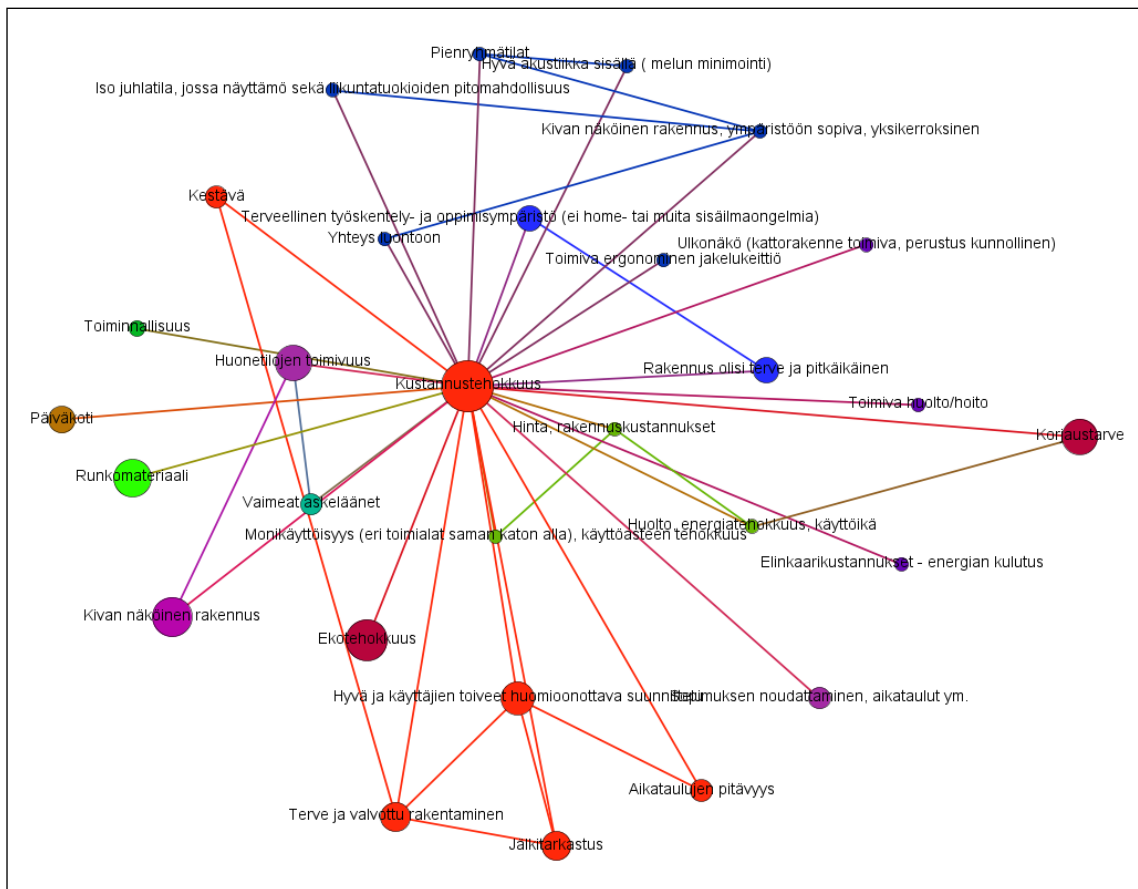
Kuva 6 paljastaa myös yllättäviä piirteitä kuntatoimijoiden päätöskriteereistä. Vaikka teknisen toimen voisi olettaa olevan kiinnostunut materiaalivalinnoista, on helppohoitoisten pintojen ja virikkeellisuuden korostuminen hieman yllättävää. Samoin ikääntyneiden palveluiden parissa työskentelevien moderniudelle antama paino on varsin korkea. Päiväkotien osalta samantapaisia yllätyksiä ovat hissien ja laajakaistayhteyden useat maininnat. Kaiken kaikkiaan kuva 6 paljastaa kiinnostavia eroja toimialojen välillä, vaikka kuvaa tulkittaessa tulee pitää mielessä, että muuttujien esiintymismäärä vaihtelee merkittävästi.

Kaikkein useimmin mainittujen muuttujien listat eroavat myös toimialoittain. Ne on esitetty taulukossa 2. On kiinnostavaa huomata, että vain turvallisuus ja esteettömyys esiintyvät kaikilla listoilla kymmenen kärjessä. Osa muuttujista esiintyy kolmella listalla, mutta osa, kuten luonnolliset materiaalit, vain yhdellä. Listat kertovat toimialoittain tärkeimmistä ominaisuuksista, mutta syvällisempi ymmärrys vaatii yksityiskohtaisempia analyysejä.

Taulukko 2 Kymmenen useimmin mainittua muuttujaa toimialoittain.

	Päiväkodit	Koulut	Ikääntyneiden palvelut	Tekninen toimi
1	Turvallisuus	Ekotehokkuus	Esteettömyys	Elinkaarikustannukset
2	Esteettömyys	Kodikkuus	Turvallisuus	Kustannustehokkuus
3	Rakentamisen aikataulu pitää	Turvallisuus	Elinkaarikustannukset	Esteettömyys
4	Kustannustehokkuus	Kustannustehokkuus	Arkkitehtuuri	Kivan näköinen rakennus
5	Arkkitehtuuri	Esteettömyys	Henkilökunnan viihtyminen työssä	Turvallisuus
6	Kivan näköinen rakennus	Kivan näköinen rakennus	Korjaustarve	Ympäristöystävällisyys
7	Ekotehokkuus	Korjaustarve	Ekotehokkuus	Arkkitehtuuri
8	Perinteinen rakennustapa	Puu julkisivumateriaalina	Perinteinen rakennustapa	Kodikkuus
9	Asiakastyytyväisyys	Rakentamisen aikataulu pitää	Pitkä takuu aika	Luonnolliset materiaalit
10	Elinkaarikustannukset	Säästökohde	Puu sisustusmateriaalina	Rakentamisen aikataulu pitää

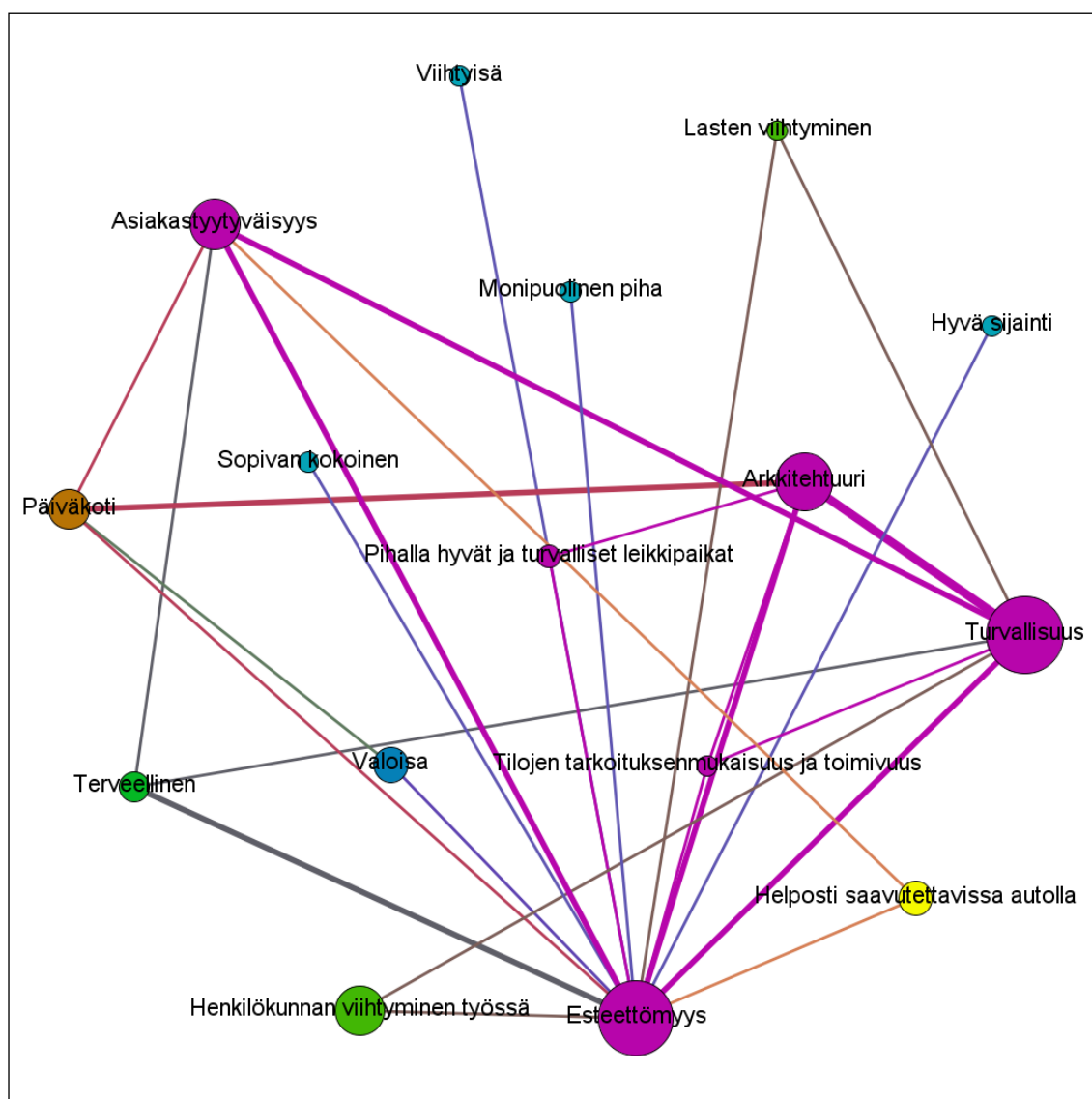
Useimmin esiintyviä muuttujia voidaan myös tarkastella myös niihin linkitettyjen muuttujien kautta. Tämä antaa syvemmän ymmärryksen siitä, mistä ne vastaajien mielestä koostuvat ja auttaa myös tavoittelemaan niitä palvelurakentamisessa. Kuvassa 7 on esitetty kaikkien vastaajien kustannustehokkuuteen yhdistämät muuttujat. Kustannustehokkuus on neljänneksi yleisimmin esiintyvä muuttuja. Havaitaan, että kyseessä on varsin moniulotteinen muuttuja. Osa siihen yhdistyvistä muuttujista on sellaisia, joiden yleisesti ajatellaan muodostavan osan kustannustehokkuudesta kuten korjaustarve, toimiva huolto ja kestävyys. Osa siihen liitetystä muuttujista on yllättävämpiä, kuten esimerkiksi terveellinen työskentely- ja oppimisympäristö ja vaimeat askeläänet. Monipuolisuutta kuvaa myös se, että jokainen muuttuja on yhdistetty kustannustehokkuuteen vain kerran. Yhteenvetona voidaan todeta, että rakennuksen laatu, terveellisyys ja kestävyys ovat kustannustehokkuuden keskeisiä osatekijöitä.

Kuva 7 Kustannustehokkuuteen liitetyt muuttujat. Värit kuvaavat muuttujien klustereita (katso osa 4.3). Pallojen koot kuvaavat muuttujan esiintymismäärää ja linkkien paksuudet linkin esiintymistä aineistossa.

Toinen muuttuja, jonka linkejä tarkastelemme, on esteettömyys. Siihen liitetyt muuttujat on esitetty kuvassa 8. Näistä linkeistä voidaan tehdä kaksi huomiota. Ensimmäinen on, että esteettömyyteen on liitetty huomattavasti vähemmän muuttujia kuin kustannustehokkuuteen. Näin ollen se voidaan tulkita yksinkertaisemmaksi käsitteeksi. Toinen kiinnostava huomio on, että esteettömyyteen on liitetty pääasiassa varsin abstrakteja asioita. Kuvassa ei näy esimerkiksi kriteerejä huoneiden koolle tai kynnyksellömmälle, vaan asioita kuten asiakastyytyväisyys, viihtyisyys ja terveellinen. Näiden muuttujien kohdalla on kiinnostavaa pohtia yhteyden suuntaa. Voidaan esimerkiksi tulkita, että esteettömyys lisää henkilökunnan viihtymistä työssä ja asiakastyytyväisyyttä, mutta nämä eivät paranna esteettömyyttä. Kaiken kaikkiaan

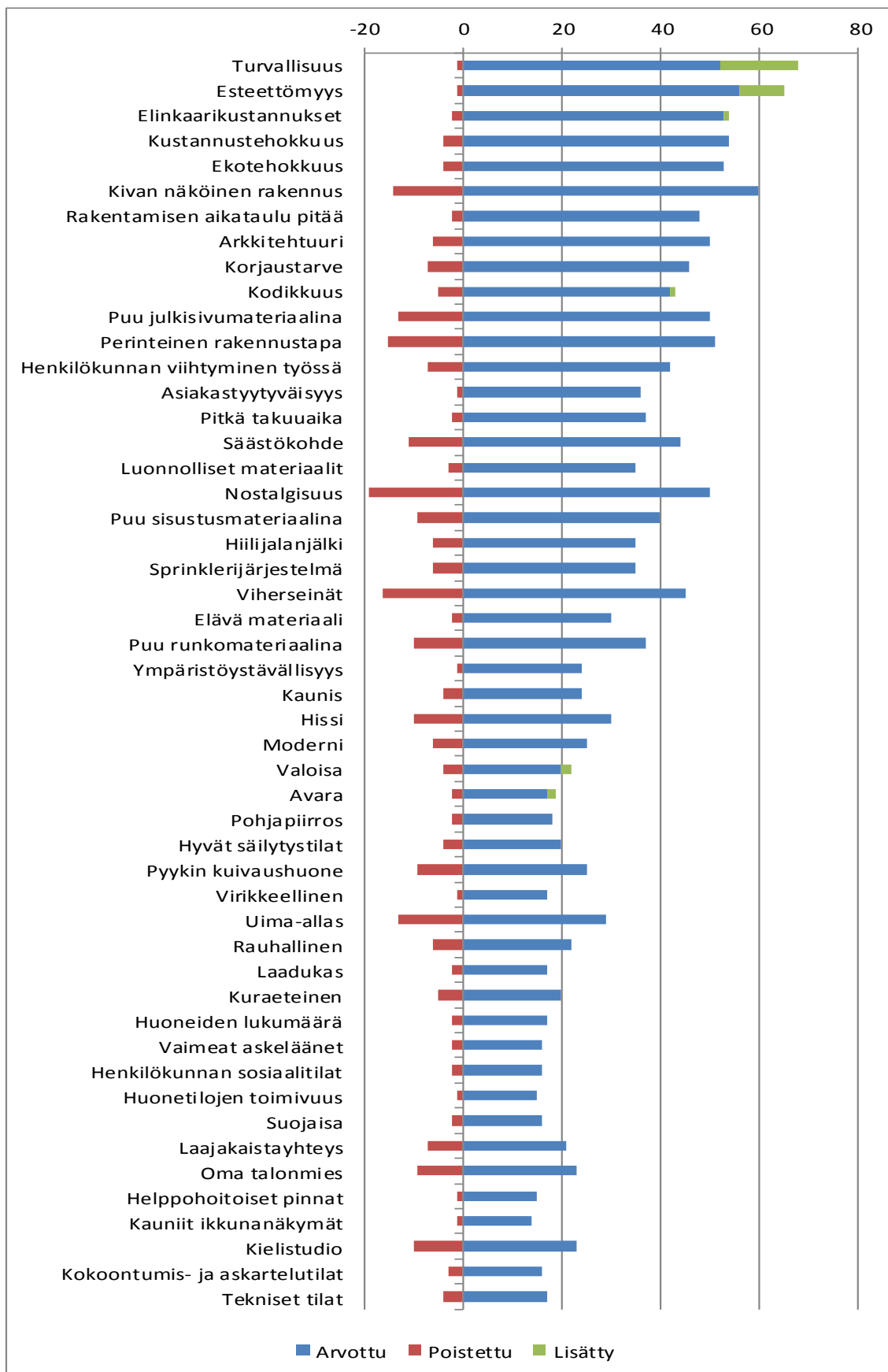
esteettömyyden osalta linkitettyjen muuttujien abstrakti luonne tekee merkityksen tulkinnasta hieman hankalampaa kuin kustannustehokkuuden osalta.

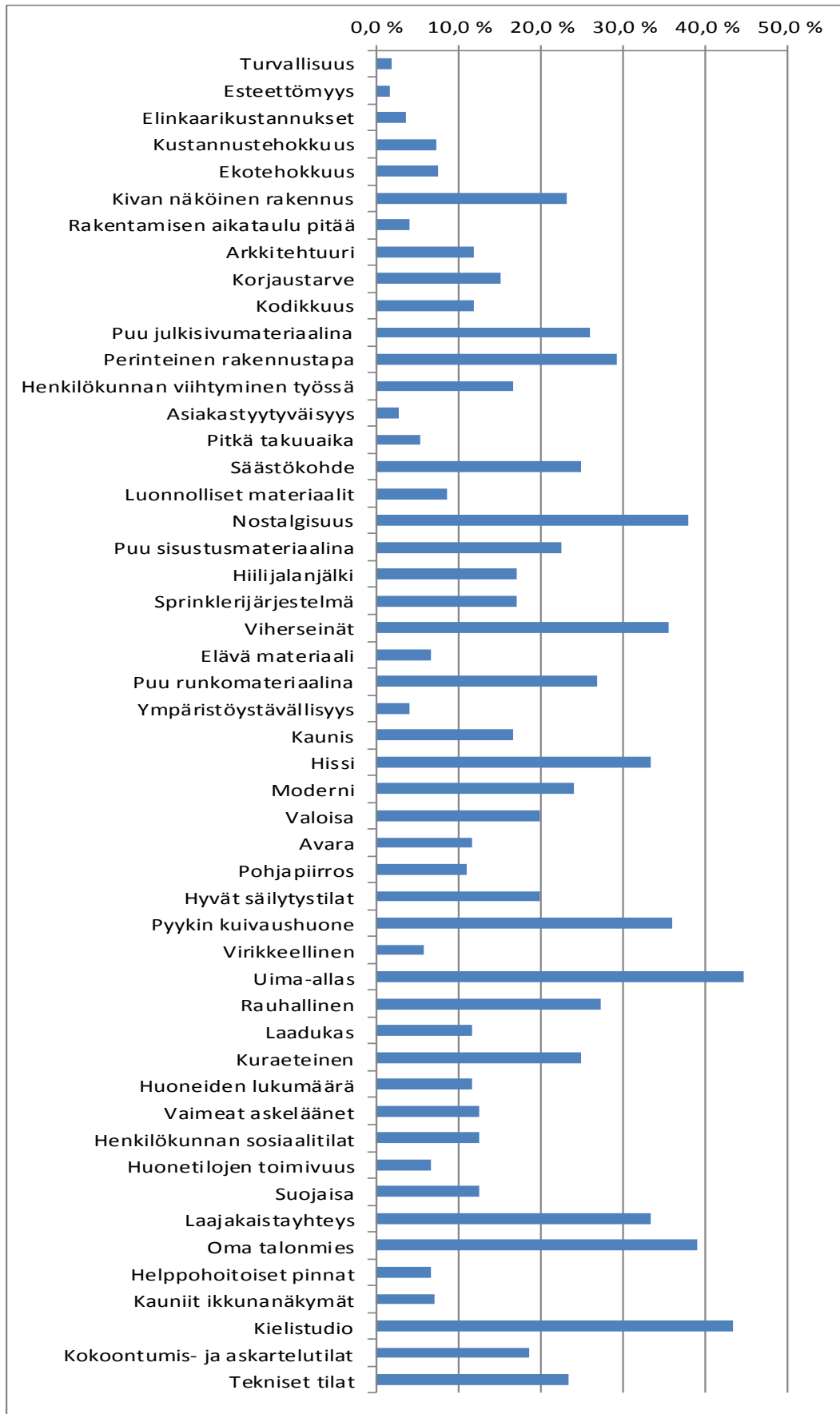
Kuva 8 Esteettömyyteen liitetyt muuttujat. Värät kuvaavat muuttujien klustereita (katso osa 4.3). Pallojen koot kuvaavat muuttujan esiintymistä aineistossa ja linkkien paksuudet linkin esiintymismäärää.

Voidaan lisäksi tarkastella, miten vastaajat ovat poistaneet muuttujia alkuasetelmasta ja lisänneet niitä. Kuvassa 9 nähdään viidenkymmenen useimmin lopullisessa vastauksessa ilmenneen muuttujan arpominen alkuasetelmaan, poisto alkuasetelmasta ja lisääminen vastaukseen. Useimmin ilmenneet muuttujat ovat pääasiassa muuttujia, joita on arvottu alkuasetelmaan runsaasti. Aikaisemmissa tutkimuksissa on siis löydetty joitakin muuttujia, jotka ovat tärkeitä liittyen palvelurakentamiseen. Kuvasta näkyy myös se, että näitä muuttujia on lisätty suhteellisen harvoin. Tämä kertoo siitä, että on olemassa runsaasti muita muuttujia, jotka ovat tärkeitä päätöksenteossa. Aineistossa kuitenkin löytyy myös hyvin samankaltaisia sanoja kuin tässä ilmenee, mutta ne eivät ole identtisiä ja eivätkä siis näy kuvassa. Kun tarkastellaan alkuasetelmasta poistettuja muuttujia (kuvat 9 ja 10) havaitaan, että useimmin ilmenneitä muuttujia on poistettu hyvin vähän, mutta 50 useimmin ilmenneen muuttujan joukkoon mahtuu myös muuttujia, jotka ovat tulleet poistetuksi n. 40 prosentissa alkuasetelmia. Tällaisia

muuttujia voisi luonnehtia spesifeiksi tietyn tyyppisille palvelurakennuksille (esim. kielistudio). Vastaavasti muuttajat, joita on poistettu vain murto-osassa alkuasetelmia, ovat tyypillisesti laaja-alaisempia käsitteitä (esim. asiakastyytyväisyys, ympäristöystävällinen ja virikkeellinen) ja voivatkin olla luonnollisemmin osana monentyyppisiä palvelurakennuksia.

Kuva 9 Validien vastausten arvotut, poistettut ja lisätyt muuttujat. 50 useimmin lopullisissa vastauksissa esiintyvää muuttujaa.

Kuva 10 Valideissa vastauksissa 50 useimmin ilmenneen muuttujan poistettujen kertojen suhde arvottuihin kertoihin.

Vastaajia pyydettiin myös arvioimaan, kuinka tärkeitä heidän valitsemansa muuttujat ovat. Tämä tehtiin kolmiportaisella asteikolla (tärkeä, tärkeämpi, tärkein). Asteikko alkoi tärkeästä, koska vastauksessa piti olla ainoastaan palvelurakennukseen liittyvässä päätöksenteossa tärkeitä asioita. 65 prosenttia muuttujista sai arvon ”tärkeä” (oletusarvo), 15 prosenttia arvon ”tärkeämpi” ja 20 prosenttia arvon ”tärkein”.

Muuttujat, jotka saivat korkeimpia tärkeysarvoja, olivat pääasiassa sellaisia, jotka havaittiin aineistossa vain kerran. Muuttujista, jotka saivat ainoastaan arvoja ”tärkein” ja havaittiin useammin kuin kerran, ovat toimiva ilmanvaihto (kaksi kertaa), turvalliset materiaalit (kaksi kertaa) ja toimivuus (seitsemän kertaa). Nämä ovat siis olleet erittäin tärkeitä useammalle kuin yhdelle vastaajalle. Aineistosta löytyy myös muuttujia, joiden tärkeyden moodi on korkeimmassa luokassa ja jotka ilmenevät aineistossa usein. Näitä ovat terveellinen, energiatehokkuus, toiminnallisuus, turvallisuus, käytännöllisyys, pihalla hyvät ja turvalliset leikkipaikat ja terveellisyys. Näiden lisäksi kestävä kehitys, muunneltavuus, muuntojoustavuus, monikäyttöisyys, ei pitkiä käytäviä, helppohoitoisuus, muunneltavat tilat, käytännöllinen, toimiva, kodinomainen ja selkeys ovat muuttujia, joiden moodit ovat jaettuina, siten että yksi moodeista on luokkaa tärkein. Nämä esiintyvät aineistossa useammin kuin kerran.

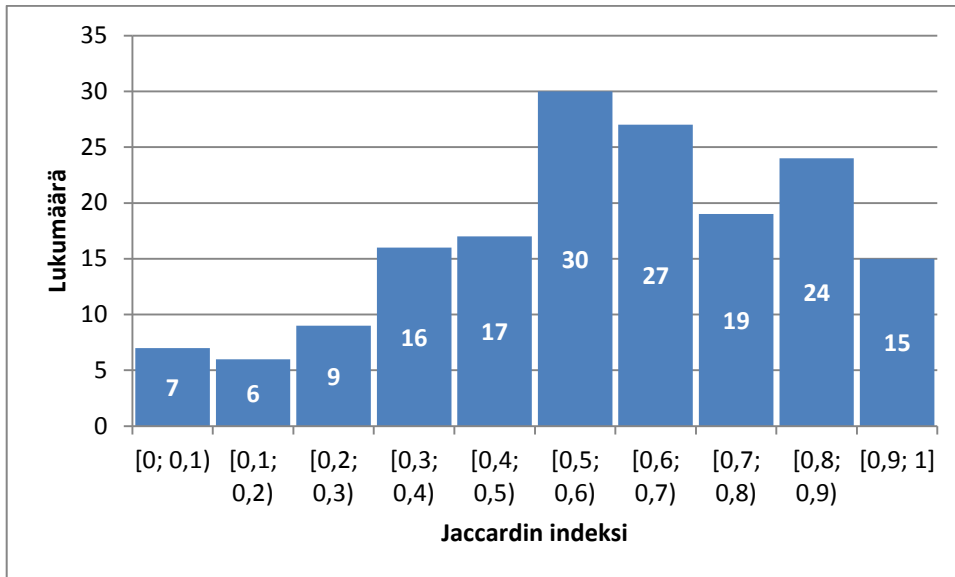
Muuttujien tärkeysarvioita analysoidessa tulee ottaa huomioon, että aineistossa on yli 100 muuttujaa, jotka ilmenevät vain kerran ja ovat saaneet arvon tärkein. Nämä muuttujat ovat usein hyvin monimutkaisia ja vastaaja on kuvaillut muuttujan sisällön tarkasti. Onkin vaikeaa antaa yksiselitteistä arviota muuttujan tärkeydestä. Muuttujan tärkeyttä voidaan arvioida esimerkiksi sen esiintymismäärän, siihen liittyvien muuttujien lukumäärän tai sen saaman tärkeysluokituksen perusteella. Nämä kaikki kuvaavat eri puolia muuttujan tärkeydestä.

3.2 Vastauksia selittävät taustamuuttujat

Edellisessä alaluvussa esitetyn laadullisen tarkastelun lisäksi halusimme analysoida eroja vastaajien välillä kvantitatiivisin keinoin. Näiden avulla voidaan tarkastella eroja vastauksissa esimerkiksi eri toimialojen ja sukupuolten välillä. Kvantitatiivisin keinoin tarkasteltiin eroja muuttujien ja linkkien lukumäärissä lopullisissa vastauksissa.

Vastauksissa ilmenneiden muuttujien määrää ja linkkien lukumäärää pyrittiin selittämään mm. yleistetyillä lineaarisilla malleilla. Malleina kokeiltiin Poisson-regressiota, negatiivista binomimallia ja ”zero-inflated” binomimallia. Missään kokeilussa mallissa mallin selittävät muuttujat eivät olleet järkeviä tai kiinnostavia tutkimuksen kannalta. Vastaajilta kerätyt taustatiedot eivät siis selittäneet, kuinka monia muuttujia tai linkkejä he lisäsivät. Sen sijaan vastausten muuttujien lukumäärää ja linkkien lukumäärää selittivät, tosin heikosti, käytetty ohjelmaversio ja/tai alkuasetelmassa olleiden muuttujien lukumäärä. Osaltaan mallien valinnan haasteena oli suhteellisen pieni validien vastausten lukumäärä.

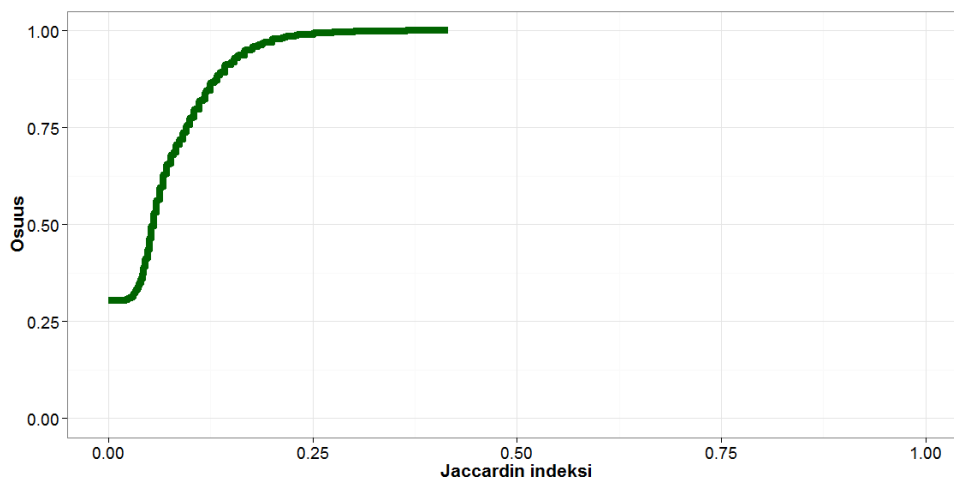
Eräs tutkimuksen kohteista oli, miten alkuasetelma vaikuttaa vastaajaan ja miten tämä vaikutus ilmenee lopullisissa vastauksissa. Tämä oli syynä arvotun alkuasetelman käytölle. Tätä tutkittiin vertaamalla alkuasetelman arvottuja muuttujia lopulliseen vastaukseen laskemalla Jaccardin indeksi. Indeksien jakauma on esitetty kuvassa 11.

Kuva 11 Alkuasetelman ja lopullisen vastauksen välinen Jaccardin indeksi vastaajittain laskettuna valideille vastauksille.

Kuvasta 11 nähdään, että lopulliset vastaukset ovat hyvin samankaltaisia kuin alkuasetelmat. Suurimmalla osalla (115 vastaajaa) vastaajista lopullisessa vastauksessa on yli 50 prosenttia samoja muuttujia kuin alkuasetelmassa. Tämä on hieman huolestuttavaa, sillä vaikkakin oletimme että alkuasetelmalla on vaikutusta, emme odottaneet näin voimakasta vaikutusta. Toisaalta alkuasetelmaan oli valittu mahdollisesti tärkeitä tekijöitä, joten niiden löytyminen lopullisesta vastauksista ei ole täysin yllättävää. Ohjelmaversioiden välillä oli eroa siinä, kuinka samankaltaisia alkuasetelma ja lopullinen vastaus olivat. Matriisiohjelmalla tuotetuissa vastauksissa Jaccardin indeksi oli keskimäärin pienempi kuin miellekarttaohjelmalla tuotetuissa. Tämä voi indikoida, että matriisiohjelmassa oli helpompi lisätä ja poistaa muuttujia.

On myös mahdollista vertailla, kuinka paljon eri vastaajien saamat alkuasetelmat poikkeavat toisistaan käyttämällä Jaccardin indeksia. Lisäksi voimme tarkastella, miten paljon lopulliset vastaukset eroavat toisistaan. Arvotut alkutilanteet erosivat toisistaan suuresti, sillä yli 90 prosentissa tapauksia vastaajien välinen Jaccardin indeksi oli alle 0,25. Lopulliset vastaukset erosivat toisistaan vielä enemmän (Kuva 12). Niiden kohdalla lähes kaikissa tapauksissa Jaccardin indeksi oli alle 0,25.

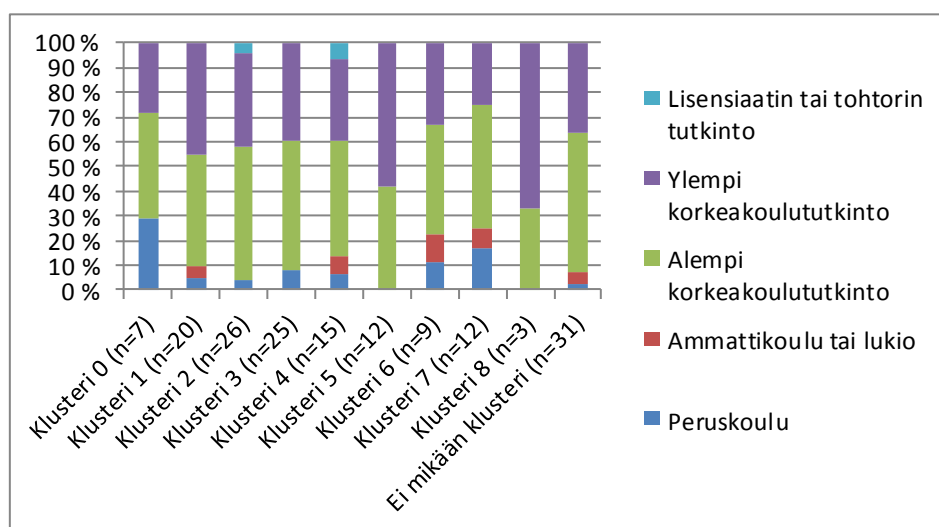

Kuva 12 Lopullisten vastausten välisen Jaccardin indeksin empirinen kertymäfunktio.

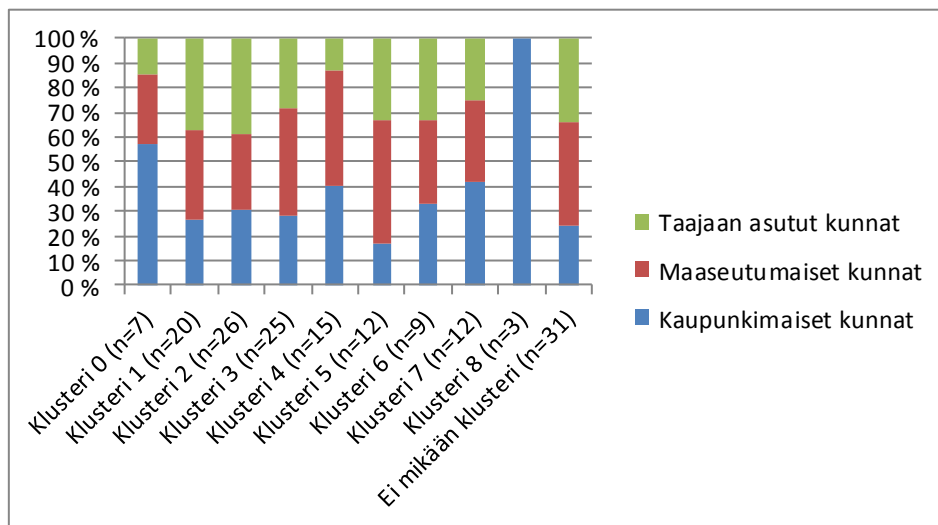
3.3 Klusterointi

Vastaajien klusteroinnissa ei löydetty helposti selitettäviä klustereita. Syynä tähän on vastausten erilaisuus (kuva 12). Klusterointia kokeiltiin muodostamalla verkko vastauksista ja lisäämällä linkki vastausten väliin, jos niiden välinen Jaccardin indeksi oli suurempi kuin 0,21. Tämä raja-arvo valittiin heuristisesti. Esittelemme klusteroinnin, jonka modulariteetti on korkein. Modulariteetti on verkkotunnusluku, joka mittaa, kuinka klusteroitunut verkon rakenne on (Newman 2006). Käytämme modulariteettia vastaajia klusteroidessa, koska se tuottaa suurempia klustereita tällä aineistolla kuin muut verkkotunnusluvut, kuten surprise. Etsimme suuria klustereita, koska halusimme jakaa vastaajajoukon vain muutamaaan ryhmään.

Kuvissa 13 ja 14 on esitetty eri klustereihin kuuluvien vastaajien koulutustausta ja työpaikan kunnan tyyppi. Näiden jakaumat ovat hyvin samankaltaiset kaikissa klustereissa. Eroja klustereiden välillä ei löytynyt myöskään sukupuolen, työkokemuksen pituuden tai toimialan suhteen. Klusteri 8 voi näyttää hieman poikkeavalta, mutta se koostuu vain kolmesta vastaajasta, joten ero ei ole merkittävä. Testasimme taustamuuttujien jakaumien eroja eri klustereiden välillä, mutta ne eivät olleet tilastollisesti merkittäviä.

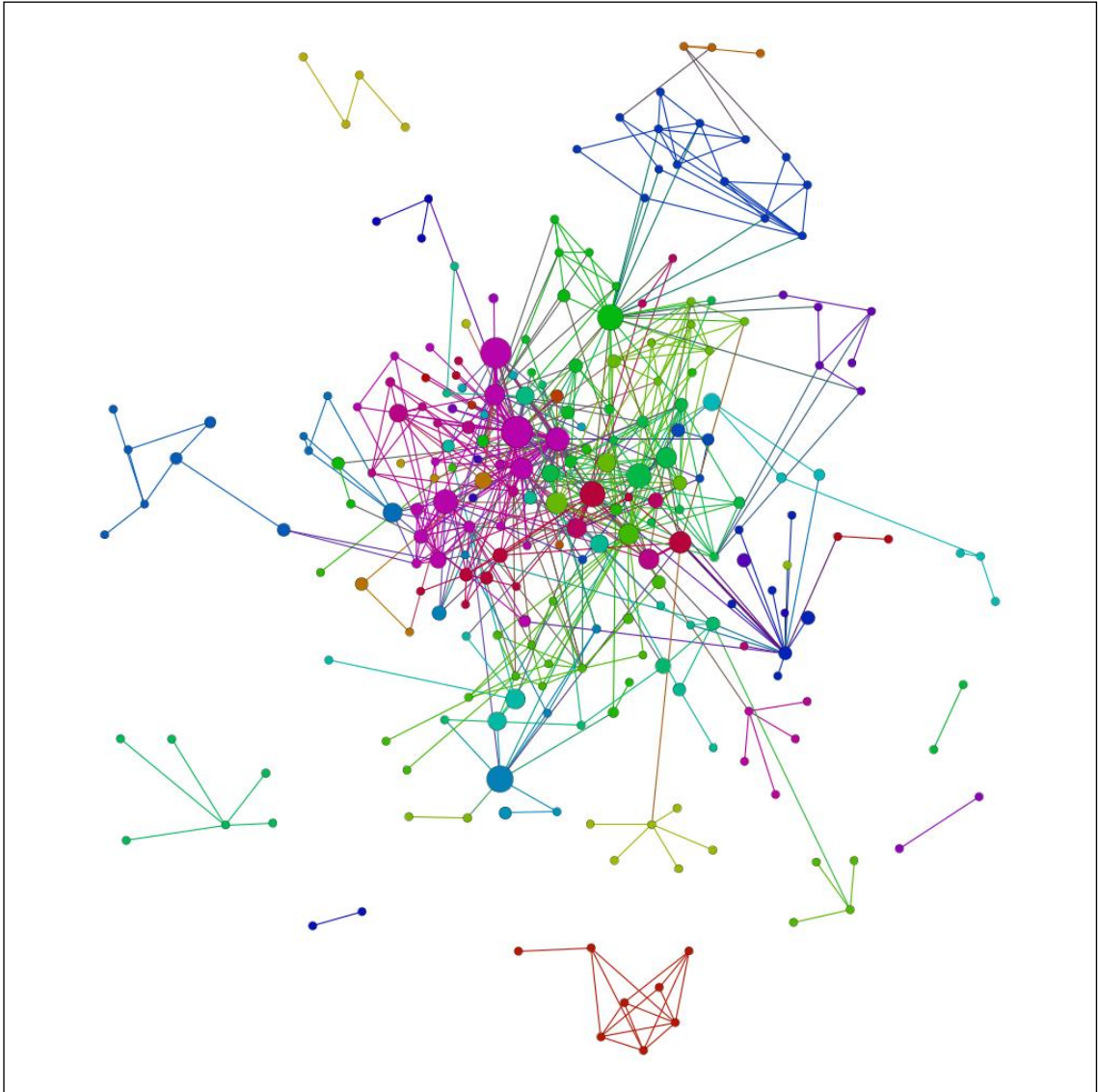
Kuva 13 Vastaajien koulutusjakauma eri klustereissa

Kuva 14 Vastaajien työpaikkakuntien jakauma Tilastokeskuksen kuntaluokituksen mukaan

Taustamuuttujien jakaumat ovat yllättävän samankaltaisia klustereiden välillä. Vaikuttaa siis siltä, että kysymämme taustamuuttujat eivät selitä vastausten eroja. Toisaalta aineistomme voi olla niin pieni, että aineistossa ei esiinny tarpeeksi montaa samankaltaista vastaajaa, jotta heidän klusterinsa tunnistettaisiin. Näin ollen havaitut klusterit voivat olla todellisuudessa yhdistelmiä useammasta klusterista.

Myös muuttujat klusteroitiin (kuva 15) siten, että muuttujat, joilla ei ollut yhtään linkkiä toisiin muuttujiin, jätettiin pois. Löysimme yhteensä 58 klusteria, joista muutamat sisälsivät vain yhden noodin. Lisäksi osa klustereista muodostui vain yhden henkilön vastauksesta.

Kuva 15 Klusteroinnin tulokset megakarttana, jossa eivät näy muuttujat, joilla ei ole linkkejä toisiin muuttujiin. Värit kuvaavat muuttujien klustereita. Pallojen koot kuvaavat muuttujan esiintymismäärää ja linkkien paksuudet linkin esiintymismäärää.

Klustereita voidaan analysoida myös laadullisin keinoin tulkitsemalla niiden sisältöä. Olemme valinneet klusterianalyysin tuloksista kuusi kiinnostavaa klustereita tarkempaa tulkintaa varten. Ne on esitetty kuvassa 16. Valitsemiemme klustereiden nimet ovat rakennusprosessin hallinta, taloudellinen, perinteinen ja paikallinen rakentaminen, luonnonkaunis, opetuksen toimivuus ja puumainos.

Vastaajien taustatiedoissa ei ole juurikaan eroa klustereiden välillä. Tämä ei ole yllätys, kun katsoo edeltävää vastaajien klusterointia. Kokeilimme kuitenkin, löytyisikö logistisen regression avulla mallia, joka selittäisi klusterin ilmenemistä vastauksessa. Järkeviä malleja ei löytynyt. Usein parhaiten selittävä muuttuja oli noodien lukumäärä alkuasetelmassa. Tällöinkin mallien selitysvaikutus oli heikko.

Seuraava kiinnostava klusteri on varsin suuri, sillä siihen kuuluu vastauksia 106 vastaajalta. Se on ”Perinteinen ja paikallinen rakentaminen” ja siihen sisältyvät noodit turvalliset materiaalit, suomalaisuus/paikallisuus, perinteinen rakennustapa, terveellinen sisäilma, sopimuksen noudattaminen, aikataulut ym., yhteys muihin palvelurakenteisiin, toimiva ilmanvaihto, puu runkomateriaalina, huonetilojen toimivuus, rakentamisen aikataulu pitää ja kiipeilyseinä. Useimmin näistä esiintyivät rakentamisen aikataulu pitää ja perinteinen rakennustapa. Kaiken kaikkiaan klusteri kuvaa perinteistä lähestymistapaa rakentamiseen ja tuo mieleen jopa rintamamiestalot. Siihen sisältyy myös abstraktimpeja noodeja, kuten yhteys muihin palvelurakennuksiin. Puu runkomateriaalina oli yksi alkuasetelman muuttujista, jonka avulla pyrimme tutkimaan asenteita puurakentamista kohtaan. Tämän klusterin valossa suhtautuminen puuhun on varsin myönteistä. Kiipeilyseinä oli alkuasetelmassa mukana ”villinä korttina”, mutta yllättävän moni vastaaja jätti sen lopulliseen vastaukseen.

Esimerkki helposti selitettävästä klusterista on ”Luonnonkaunis”. Se sisältää noodit luonnolliset materiaalit, kaunis, rakennus olisi terve ja pitkäikäinen ja terveellinen työskentely- ja oppimisympäristö (ei home- tai muita sisäilmaongelmia). Useimmin esiintyvät noodit ovat luonnolliset materiaalit ja kaunis, jotka yhdistyvät terveelliseen rakentamiseen. Taustalla voidaan ajatella vaikuttavan idean kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Tässä klusterissa on muuttujia 49 vastaajalta.

Myös klusteri ”Opetuksen toimivuus” muodostaa selvän kokonaisuuden. Siihen kuuluvat noodit henkilökunnan sosiaalitulat, tilojen muunneltavuus, yhteisöllisyyttä tukevat mutta myös pienryhmätyöskentelyn mahdollistavat tilat, lasten liikkumista edistävä rakennuksen ympäristö, mahdollisuus hyvien tieto- ja viestintätekniikan yhteyksien rakentamiseen, sisäliikuntatilat ja valitun vision ja perustellun pedagogiikan mahdollistaminen. Useimmin esiintyvät henkilökunnan sosiaalitulat, tilojen muunneltavuus ja sisäliikuntatilat. Nämä ovat kaikki asioita, jotka mahdollistavat onnistuneen ja nykyaikaisen opetustoiminnan. Klusteriin on otettu osia 29 vastaajalta.

Viimeinen tarkastelemamme klusteri edustaa luovempaa tulkintaa, se on nimeltään ”Puumainos”. Siihen sisältyvät muuttujat tarkoitukseensa sopivuus eli käytännöllisyys, arvot, imago, valoisuus, runkomateriaali ja energiatehokkuus. Nämä ovat asioita, joilla Suomessa pyritään markkinoimaan puurakentamista, joten on kiinnostavaa, että ne muodostavat klusterin. Runkomateriaali ja energiatehokkuus esiintyvät useimmin ja ovat myös korostuneesti esillä puurakentamisen markkinoinnissa. Vaikuttaisi siis siltä, että viestit ovat menneet jossain määrin perille. Tosin tähän klusteriin on otettu palasia vain 19 vastaajalta.

Klusterointi tuo esille aineistossa olevia rakenteita, mutta sen todellinen hyöty pääsisi esiin vasta suuremmalla aineistolla. Tässä aineistossa yksittäisen vastauksen painoarvo klusterien muodostamisessa on suurehko. Vastaajia ja muuttujia klusteroimalla voidaan kuitenkin nostaa esiin suurempia asiakokonaisuuksia ja näin helpottaa aineiston käyttöä liiketoimintamahdollisuuksien pohdinnassa.

4 Keskustelu ja johtopäätökset

4.1 Keskustelu

Tutkimuksessamme tärkeimmiksi nousseet muuttujat eivät ole kovin yllätyksellisiä. Etukäteen voitiin olettaa, että esimerkiksi turvallisuus, esteettömyys ja kustannustehokkuus olisivat tärkeitä palvelurakentamista koskevassa päätöksenteossa ja näin on myös meidän aineistossamme. Nämä muuttujat ovat kuitenkin varsin monimutkaisia. Esimerkiksi kustannustehokkuus kytkeytyy rakennuksen terveellisyyteen ja kestävyYTEEN, kun taas esteettömyys voi tuoda hyötyjä niin asiakkaille kuin henkilökunnalle. Aineistossa on myös erittäin tärkeiksi koettuja yksittäisiä muuttujia, jotka eivät välttämättä ole kaikille päätöksentekijöille merkittäviä, mutta jotka voivat olla ratkaisevia osalle. Pohdittaessa laadukkaan palvelurakennuksen ominaisuuksia kannattaa siis ottaa huomioon myös harvinaisempia, tärkeiksi koettuja ominaisuuksia.

Puurakentamisen edistämisen kannalta on haasteellista, että suurin osa tärkeimmiksi koetuista muuttujista liittyy rakentamiseen yleisesti, eikä tiettyyn rakennusmateriaaliin. Kiinnostava poikkeus on puu julkisivumateriaalina, joka esiintyy 37 vastauksessa. Vaikuttaa siis, että puu koetaan palvelurakennukseen melko sopivaksi julkisivumateriaaliksi. Muista kärkipään muuttujista esimerkiksi ekotehokkuus ja kustannustehokkuus ovat sellaisia, jotka voisivat tarjota mahdollisuuksia puun kilpailukyvyn kehittämiseksi. Esimerkiksi Ruotsissa puurakentamisen kustannustehokkuutta on pystytty nostamaan kehittämällä teollisia ratkaisuja, joissa suuri osa rakentamisesta tapahtuu tehdasoloissa (esim. Levander 2010, Viljakainen 2011). Puurakentaminen voi myös olla ekotehokkaampi ratkaisu mm. vähentämällä rakentamisen kasvihuonekaasupäästöjä ja uusiutumattomien materiaalien käyttöä (Sathre & O'Connor 2010, Ruuska & Häkkinen 2012).

Toisiinsa tiiviisti liittyneiden muuttujien analysointi klusteroinnin avulla auttaa tulkitsemaan monimutkaista dataa ja muodostamaan siitä laajempia kokonaisuuksia. Klusteroinnin toteutuksessa yksi ongelma oli, että vastaajat merkitsivät vastauksiinsa varsin vähän linkkejä muuttujien välille. Näin ollen osa aineistosta jäi klusteroinnin ulkopuolelle. Linkkien vähäisyys saattaa johtua siitä, että monimutkaisessa päätöstilanteessa voi olla vaikeaa hahmottaa kaikkia päätökseen vaikuttavia tekijöitä ja yhteyksiä niiden välillä. Monet vastaajista saattavatkin käsitellä monimutkaista päätöstilannetta holistisesti (vrt. Jackson 2006).

Valitsimme tarkempaan analyysiin muutamia mielestämme kiinnostavia klustereita. Klustereita voidaan pitää ominaisuuksien kokonaisuuksina, joihin palvelurakentamisen tuottajien kannattaa panostaa. Puurakentamisen kannalta kiinnostavia klustereita ovat esimerkiksi rakennusprosessin hallinta sekä perinteinen ja paikallinen rakentaminen. Katsomalla, mitä ominaisuuksia ja kokonaisuuksia näihin klustereihin kuuluu, puurakentamisen toimijat voivat tunnistaa uusia kilpailumahdollisuuksia. Teollinen puurakentaminen voi esimerkiksi parantaa rakennusprosessin hallintaa tuomalla osan rakentamisesta helpommin hallittaviin sisätiloihin.

Pyrimme selittämään taustamuuttujien avulla, millaisia vastauksia vastaajat olivat tehneet. Emme kuitenkaan onnistuneet löytämään järkeviä selittäviä malleja. Myöskään vastaajaklustereiden välillä ei ollut selviä eroja taustamuuttujien suhteen. Osaltaan tähän vaikuttaa se, että aineisto on varsin pieni ottaen huomioon, kuinka monimutkainen tutkimuksen aihe on. Näin ollen vastaajakohtaiset erot ovat suurehkoja. Vastaajaklustereissa samankaltaisuus vastausten välillä onkin hieman heikko, eli klusterit eivät ole kovin tiiviitä. Jos vastaajia olisi

enemmän, saataisiin klustereiden välille selvennämät erot, sillä olisi helpompi erottaa, mihin klusteriin vastaaja todella kuuluu. Voi myös olla, että kerätyt taustamuuttujat eivät ole sellaisia, että ne erottelevat vastaajia päätöksenteon suhteen merkitsevillä tavoilla. Taustamuuttujat voisivat selittää eroja päätöksenteossa, jos vastaajia olisi enemmän. Taustamuuttujat, jotka kuvaisivat esimerkiksi vastaajan asenteita, poliittista kantaa tai perhesuhteita voisivat olla toimivampia, sillä ne auttaisivat määrittelemään tarkemmin, mikä on heille tärkeää. Palvelurakentamiseen liittyvä päätöksenteko on kuitenkin niin monimutkainen prosessi, että siihen vaikuttavia taustatekijöitä voi olla valtava määrä.

On varsin huolestuttavaa, jos alkuasetelman vaikutus vastauksiin on niin suuri, kuin se aineistossamme näyttää olevan. Tarkoituksenamme oli testata alkuasetelman vaikutusta, muttei johdatella ihmisiä tarkoituksellisesti vastaamaan tavalla, joka ei heijasta heidän mielipiteitään. Vahva samankaltaisuus lopullisten vastausten ja alkuasetelman välillä herättää monia kysymyksiä. Alkuasetelmaan oli tosin valittu tärkeäksi arvioituja muuttujia, mutta silti oletimme osan vastaajista poistavan niitä. Samankaltaisuus nostaa esiin kysymyksiä myös perinteisistä kysely- ja haastattelututkimuksista. Kun ihmisille esitetään jokin asia, he voivat ottaa siihen kantaa, vaikkei heillä ilman kysymyksen esittämistä olisikaan juuri mielipidettä asiasta.

Käyttämällä dataa oikeista, jo toteutuneista päätöstilanteista voitaisiin saada paljon kyselytutkimuksia tarkempi kuva päätöksiin vaikuttaneista tekijöistä. Esimerkiksi verkkokaupan piirissä tällaista dataa voi olla saatavissa. Palvelurakentamisen osalta on toisin. Dataa toteutuneista päätöksistä tuskin on vapaasti saatavilla, joten sen keräämiseksi pitäisi kehitellä uusia menetelmiä.

4.2 Johtopäätökset

Tulostemme perusteella on tiettyjä ominaisuuksia, joita vaaditaan usein palvelurakennukselta. Niitä ovat esimerkiksi turvallisuus, esteettömyys ja elinkaarikustannukset. Nämä eivät kuitenkaan ole koko totuus. Jopa useimmin mainittu muuttuja esiintyy alle 40 prosentissa valideista vastauksista. Kaikkiaan valideissa vastauksissa esiintyy 556 muuttujaa (liitteissä). Palvelurakentaminen kokonaisuutena on siis monimutkainen kysymys ja siihen liittyvässä päätöksenteossa joudutaan huomiomaan suuri määrä tekijöitä.

Suurin osa yleisimmin mainituista muuttujista on sellaisia, joiden toteuttamisen pitäisi olla varsin helppoa. Esimerkiksi puisia julkisivuja osataan nykyään toteuttaa ja rakentamisen aikataulussa pysymisen pitäisi olla mahdollista. Suuri osa kärkipään muuttujista on teknisesti mahdollista toteuttaa. Ne eivät vaadi uusia mullistavia keksintöjä, ainoastaan sitä, että rakentamista tarkastellaan kokonaisuutena ja se tehdään huolellisesti.

Yleisimmin mainitut muuttujat ovat sellaisia, jotka luovat standardit palvelurakentamiselle. Yksittäiset, erikoisemmat ja tärkeiksi koetut muuttujat ovat puolestaan niitä, jotka luovat kilpailuetuja palvelurakentamisen piirissä. Ne voivat olla osalle päätöksentekijöistä ratkaisevia ja niitä kehittämällä yritys voi erottua paremmin kilpailijoistaan. On kuitenkin tärkeää, että palvelurakennuksen ominaisuudet muodostavat järkevän kokonaisuuden, sillä päätöstä tuskin tehdään vain yhden ominaisuuden perusteella.

5 Lähdeluettelo

Airaksinen, M., Hietanen, O., Manninen, A.-P., Reijula, K. ja Vainio, T. (2011) Rakennetun ympäristön roadmap – loppuraportti, Tekes. 84 s.

Aldecoa, R. & Marin, I. (2010) Jerarca: Efficient Analysis of Complex Networks Using Hierarchical Clustering. PLoS ONE July 2010, Volume 5 Issue 7, <http://www.plosone.org/article/info%3Adoi%2F10.1371%2Fjournal.pone.0011585> Haettu 21.5.2013

Arkkitehtuurimuseo (2011) Koulurakentamisen historiaa. Saatavilla osoitteessa <http://www.mfa.fi/koulurakentaminen> haettu 31.5.2013.

Arnua, V., Mars, S. & Marín, I. (2005) Iterative cluster analysis of protein interaction data. *Bioinformatics* 21, 364-378.

Jackson, Michael C. (2006) Creative holism: A critical systems approach to complex problem situations. *Systems Research and Behavioral Science*, vol 23, no 5, 647-657.

Levander E. (2010) Förvaltning av industriellt byggda flerbostadshus med trästomme Kartläggning av kostnader och erfarenheter. Teknisk rapport, Luleå tekniska universitet. 88 s.

Karjalainen, M. (2002) Suomalainen puukerrostalo puurakentamisen kehittämisen etulinjassa. Oulun yliopisto. 502 s.

Kekäläinen, R., Kurkela, T., Melander, A. ja Vauramo, E. (2011) Keski-Suomen keskussairaalan modernisointi. Tekes-projekti: Ikääntyvän yhteiskunnan palvelurakennukset ja ympäristö. 27 s. Saatavilla osoitteessa <http://www.google.fi/url?sa=t&rct=j&q=%20%09ik%C3%A4%C3%A4ntyv%C3%A4n%20yhteiskunnan%20palvelurakennukset%20ja%20ymp%C3%A4rist%C3%B6&source=web&cd=3&cad=rja&ved=0CDsQFjAC&url=http%3A%2F%2Fwww.ksshp.fi%2Fpublic%2Fdownload.aspx%3FID%3D31056%26GUID%3D%257B2FC1E602-1642-45BE-8E7A-471A2E0BEBBA%257D&ei=mR2nUe2FEKGw4QSbs4HYDQ&usg=AFQjCNFFeA54jPyM1TKSihMzfvAHYkWQIw&bvm=bv.47244034,d.bGE> haettu 31.5.2013

Newman, M. E. J. (2006) Modularity and community structure in networks, *Proc Natl Acad Sci USA*, vol 103(23), 8577–8582. Saatavilla osoitteessa <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1482622/> haettu 28.5.2013.

Opetushallitus (2005) Opetushallitukselta opas koulurakentamiseen. Saatavilla osoitteessa <http://www.oph.fi/prime147/prime178.aspx> haettu 31.5.2013.

Riala, M & Nummelin, T (2013) Hyväksytty julkaistavaksi) Developing and testing an online tool for probing customer preferences. *International journal of market research*.

Riala, M. & Nummelin, T. (2012) Mapping customers' minds with a new technique: The case of housing needs and preferences in Finland. In: *Rediscovering Wood: The Key to a Sustainable Future*. The International Conference on the Art and Joy of Wood, Bangalore, India, 19 October - 22 October 2011. Proceedings. FAO, 425-453.

Ruuska, A. & Häkkinen, T. (2012) Potential impact of wood building on GHG emissions. VTT Research report. 99 s.

Salovaara, J. (2006) Uudet kaupunkimaiset pientaloalueet asukkaiden kokemana – Viihtyisyyttä, arkkitehtuuria ja kehittymismahdollisuuksia. Teknillinen korkeakoulu, Puunjalostustekniikan osasto, tiedonanto 98. 127 s.

Salovaara, J. (2005) Puurakentamisen kilpailukyky kaupunkimaisessa pientalorakentamisessa. Teknillisen korkeakoulun Puunjalostustekniikan osasto, tiedonanto 94. 96 s.

Sathre, R. & O'Connor, J. (2010) A synthesis of research on wood products and greenhouse gas impacts. 2. painos, Tekninen raportti TR-19R, FPInnovations. 123 s.

Toivonen, S. (2011) Tulevaisuuden toimitilamarkkinat – muutosvoimat, niiden vaikutukset ja toimitilatoiveet pääkaupunkiseudulla. Maanmittaustieteiden laitos, Aalto-yliopisto. Aalto-yliopiston julkaisusarja, väitöskirjat 8/2011. 310 s.

Tuppurainen (toim.) (2006) Tulevaisuuden senioriasuminen (TSA)-hanke – Loppuraportti. Oulun yliopisto, julkaisu AO/ A 37. 224 s.

Vainio, T., Jaakkonen, L., Nippala, E., Lehtinen, E. ja Isaksson, K. (2002) Korjausrakentaminen 2000-2010, VTT tiedotteita 2154. 90 s.

Viljakainen, M. (2011) Industriellt producerade flerbostadshus och broar i trä – Opintomatka Ruotsiin toukokuussa 2011. Puuinfo. 24 s.

6 Liitteet

6.1 Alkuasetelman muuttajat

6.1.1 Ominaisuudet

Huonetilojen toimivuus
Hyvä äänieristys
Laajakaistayhteys
Hyvät säilytystilat
Terveellinen sisäilma
Kauniit ikkunanäkymät
Hissi
Kokoontumis- ja askartelutilat
Pyykin kuivaushuone
Toimivat julkiset liikenneyhteydet
Helposti saavutettavissa autolla
Hoidettu ympäristö
Pihalla hyvät ja turvalliset leikkipaikat
Oma talonmies
Sijainti
Pohjapiirros
Huoneiden lukumäärä
Tilojen muunneltavuus
Piha
Julkisivumateriaali
Runkomateriaali
Turvallisuus
Esteettömyys
Uutuus
Helppohoitoiset pinnat
Sisäliikuntatilat
Uima-allas
Tekniset tilat
Henkilökunnan sosiaalityöt
Aulatilat
Kielistudio
Ryhmätyötilat
Omavarainen energiantuotanto
Kuraeteinen
Kiipeilyseinä
Avara
Erikoinen
Kaunis
Laadukas
Kestävä
Rauhallinen
Vaimeat askeläänet
Moderni
Terveellinen

Virikkeellinen
Suojaisa
Valoisa

6.1.2 Puuominaisuudet

Puu runkomateriaalina
Puu julkisivumateriaalina
Puu sisustusmateriaalina
Luonnolliset materiaalit
Sprinklerijärjestelmä
Ympäristöystävällisyys
Hiilijalanjälki
Nostalgisuus
Perinteinen rakennustapa
Elävä materiaali
Viherseinät

6.1.3 Syyt

Ekotehokkuus
Kodikkuus
Arkkitehtuuri
Kivan näköinen rakennus
Kustannustehokkuus
Rakentamisen aikataulu pitää
Elinkaarikustannukset
Korjaustarve
Pitkä takuu-aika
Turvallisuus
Henkilökunnan viihtyminen työssä
Asiakastyytyväisyys
Säästökohde
Esteettömyys

6.2 Kaikki vastauksissa esiintyvät muuttajat

Muuttajat lukumäärän mukaisessa järjestyksessä.

Muuttuja	Lukumäärä	Merkittävyyden moodi (tärkeä, tärkeämpi, tärkein)
Turvallisuus	67	tärkein
Esteettömyys	64	tärkeä
Elinkaarikustannukset	52	tärkeä
Kustannustehokkuus	50	tärkeä
Ekotehokkuus	49	tärkeä
Kivan näköinen rakennus	46	tärkeä
Rakentamisen aikataulu pitää	46	tärkeä
Arkkitehtuuri	44	tärkeä
Korjaustarve	39	tärkeä

Kodikkuus	38	tärkeä
Puu julkisivumateriaalina	37	tärkeä
Perinteinen rakennustapa	36	tärkeä
Pitkä takuu-aika	35	tärkeä
Henkilökunnan viihtyminen työssä	35	tärkeä
Asiakastyytyväisyys	35	tärkeä
Säästökohde	33	tärkeä
Luonnolliset materiaalit	32	tärkeä
Nostalgisuus	31	tärkeä
Puu sisustusmateriaalina	31	tärkeä
Viherseinät	29	tärkeä
Hiilijalanjälki	29	tärkeä
Sprinklerijärjestelmä	29	tärkeä
Elävä materiaali	28	tärkeä
Puu runkomateriaalina	27	tärkeä
Ympäristöystävällisyys	23	tärkeä
Hissi	20	tärkeä
Kaunis	20	tärkeä
Moderni	19	tärkeä
Valoisa	18	tärkeä
Avara	17	tärkeä
Uima-allas	16	tärkeä
Pyykin kuivaushuone	16	tärkeä
Hyvät säilytystilat	16	tärkeä
Rauhallinen	16	tärkeä
Virikkeellinen	16	tärkeä
Pohjapiirros	16	tärkeä
Kuraeteinen	15	tärkeä
Huoneiden lukumäärä	15	tärkeä
Laadukas	15	tärkeä
Oma talonmies	14	tärkeä
Suojaisa	14	tärkeä
Laajakaistayhteys	14	tärkeä
Helppohoitoiset pinnat	14	tärkeä
Henkilökunnan sosiaalityilat	14	tärkeä
Vaimeat askeläänet	14	tärkeä
Huonetilojen toimivuus	14	tärkeä
Kielistudio	13	tärkeä
Omavarainen energiantuotanto	13	tärkeä
Kauniit ikkunanäkymät	13	tärkeä
Tekniset tilat	13	tärkeä
Julkisivumateriaali	13	tärkeä
Kokoontumis- ja askartelutilat	13	tärkeä
Kestävä	13	tärkeä
Helposti saavutettavissa autolla	12	tärkeä

Aulatilat	12	tärkeä
Terveellinen	12	tärkein
Piha	11	tärkeä
Ryhmätyötilat	11	tärkeä
Tilojen muunneltavuus	11	tärkeä
Hyvä äänieristys	11	tärkeä
Kiipeilyseinä	10	tärkeä
Runkomateriaali	10	tärkeä
Sisäliikuntatilat	10	tärkeä
Terveellinen sisäilma	10	tärkeä
Muunneltavuus	10	tärkeämpi
Erikoinen	9	tärkeä
Toimivat julkiset liikenneyhteydet	9	tärkeä
Sijainti	9	tärkeä
Energiatehokkuus	7	tärkein
Toimivuus	7	tärkein
Uutuus	6	tärkeä
Hoidettu ympäristö	6	tärkeä
Terveellisyys	6	tärkein
Toiminnallisuus	5	tärkein
Esteettisyys	4	tärkeätärkeämpi
Toimiva	4	tärkeätärkein
Valoisuus	4	tärkeämpi
Taloudellisuus	4	tärkeämpi
Käytännöllisyys	4	tärkein
Pihalla hyvät ja turvalliset leikkipaikat	4	tärkein
Akustiikka	3	tärkeä
Kodinomaisuus	3	tärkeä
Selkeys	3	tärkeätärkeämpitärkein
Monipuolinen piha	2	tärkeä
Esteettinen	2	tärkeä
Ympäristöön sopiva	2	tärkeä
Viihtyisä	2	tärkeä
Viihtyisyys	2	tärkeätärkeämpi
Kodinomainen	2	tärkeätärkein
Käytännöllinen	2	tärkeätärkein
Muunneltavat tilat	2	tärkeätärkein
Helppohoitaisuus	2	tärkeätärkein
Kustannustehokas	2	tärkeämpi
Ei pitkiä käytäviä	2	tärkeätärkein
Muuntojoustavuus	2	tärkeätärkein
Monikäyttöisyys	2	tärkeätärkein
Kestävä kehitys	2	tärkeämpitärkein
Muunneltava	2	tärkeämpitärkein

Toimiva ilmanvaihto	2	tärkein
Turvalliset materiaalit	2	tärkein
Energiataloudellinen	1	tärkeä
Ei hienostelua tilojen/tekniikan toteutuksessa	1	tärkeä
Monikäyttöiset tilat	1	tärkeä
Kattonosturikiskot vakiona	1	tärkeä
Lähellä keskustan palveluja	1	tärkeä
Paloilmoitin	1	tärkeä
Yhteys luontoon	1	tärkeä
Hyvät kulkuyhteydet	1	tärkeä
Ruokasali	1	tärkeä
Kauppakeskus uimahalli kuntosali konsertti/teatteri mahdollisuus lähellä luonto lähellä liikkuminen puhtaassa ympäristössä esim. metsää	1	tärkeä
Luonteva	1	tärkeä
Materiaalit allergiaystävällisiä	1	tärkeä
Henkilökunnan sosiaalitytöt riittävät	1	tärkeä
Loppukäyttäjän viihtyvyyden kannalta oleellista	1	tärkeä
Sisätilat jakotilaa ja hyvä äänieristys	1	tärkeä
Varastotilaa sekä sisällä, että ulkona	1	tärkeä
Henkilökunnan taukotila viihtyisä/monikäyttöinen	1	tärkeä
Puu sisustusmateriaalina, joissakin määrin	1	tärkeä
Helppo pääsy ulos	1	tärkeä
Luonto lähellä	1	tärkeä
Vähentää riskejä	1	tärkeä
Piha-alueiden moninaiskäyttö	1	tärkeä
Liikuntasali	1	tärkeä
Rauhallinen: pohjaratkaisut toimivat lapsiryhmän jakamiseen edistävänä + iso yksikkö suunniteltu niin, että suurten massojen tiloja vain välttämätön määrä. lapsiryhmien omiin tiloihin mahdollisimman monta sisäänkäyntiä.	1	tärkeä
Pitkä elinkaari	1	tärkeä
Pitkäikäinen	1	tärkeä
Toimivat eteistilat	1	tärkeä
Riittävät sosiaaliset tilat henkilökunnalle	1	tärkeä
Oleellista jotta palvelee sitä mihin tarkoitukseen hankintaa tehdään	1	tärkeä
Käyttökustannukset	1	tärkeä
Tilojen viihtyvyys	1	tärkeä
Henkilöstön huomioonotto	1	tärkeä
Terve rakennus hyvä sisäilma	1	tärkeä
Hyvät ulkoilutilat huomioonottaen muistisaira	1	tärkeä
Toimiva ergonominen jakelu	1	tärkeä
Vähäinen huoltotarve	1	tärkeä
Helposti saavutettavissa autolla & pysäköintialue	1	tärkeä

turvallinen		
Palaveritilat	1	tärkeä
Uusiutuvan energian käyttö	1	tärkeä
Mahdollisuus hyvien tieto- ja viestintäteknikan yhteyksien rakentamiseen.	1	tärkeä
Siisteyden ylläpidon ja tilojen puhtaanapidon sujuvuuden huomioiminen rakennerratkaisuissa	1	tärkeä
Toimiva ja ikäihmisille turvallinen rakennus	1	tärkeä
Luontopolku, jossa pyörätuolimahdollisuus	1	tärkeä
Määräysten mukaisuus	1	tärkeä
Siisteys	1	tärkeä
Uusi omistusmuoto: osaomistus tai leasin ? eri palvelupaketteja.	1	tärkeä
Rakennuksen kestävyys ja korjattavuus	1	tärkeä
Toimiva ja turvallinen piha	1	tärkeä
Piha-alue	1	tärkeä
Hyvä akustiikka	1	tärkeä
Lämmin, mutta kestävä lattiamateriaali	1	tärkeä
Niin suuret yhteiset tilat, että kaikki mahtuvat sinne	1	tärkeä
Riittävä valaistus	1	tärkeä
Sisä- ja ulkotilojen yhteys	1	tärkeä
Avara ja valoisa	1	tärkeä
Rakennuksena esteettinen ja ympäristöön sopiva	1	tärkeä
Hyvät säilytystilat, ei tärkeä, tulisi kaiken oman mahtua omaan huoneeseen.	1	tärkeä
Positiiviset palautteet muilta alan käyttäjätahoilta	1	tärkeä
Kuraateinen ja tilavat eteiset sekä kura ym. ulkovaatteiden huolto- ja säilytystilat	1	tärkeä
Terveyskeskus hoitopalvelut	1	tärkeä
Hissi (ruoka?) - tarpeellinen jos useampi kerros	1	tärkeä
Avaruus, valoisuus	1	tärkeä
Vaatteiden kuivatustilat	1	tärkeä
Rakentajan luotettavuus ja vastuullisuus	1	tärkeä
Kunnolliset eteis- ja vaatehuoltotilat	1	tärkeä
Hahmottamista helpottavat ratkaisut	1	tärkeä
Ergonomisuus	1	tärkeä
Tietoliikenneyhteydet	1	tärkeä
Vanhukset ja nuoret, miten huomioidaan yhteistyö?	1	tärkeä
Muunneltavissa olevat toimintatilat	1	tärkeä
Uloskäynnit portaattomat	1	tärkeä
Tilojen avaruus	1	tärkeä
Isot parvekkeet	1	tärkeä
Energiatehokas	1	tärkeä
Suomalaisuus/paikallisuus	1	tärkeä
Rakentamisen laatu	1	tärkeä

Pedagogiset ratkaisut huomioitava jo suunnittelussa missä ruokaillaan?	1	tärkeä
Istuminen ympäristöön	1	tärkeä
Yhteys muihin palvelurakenteisiin	1	tärkeä
Toimiva akustiikka	1	tärkeä
Monikäyttöinen	1	tärkeä
Monitoimisali	1	tärkeä
Rakennukseen tuleva luonnonvalo, ikkunat	1	tärkeä
Edulliset rakentamiskustannukset	1	tärkeä
Pitkän aikavälin taloudellisuus	1	tärkeä
Henkilökunnan ja asiakkaiden osallistaminen suunnitteluun	1	tärkeä
Nukkarit rauhallisiin paikkoihin sijoitettuna	1	tärkeä
Varastotilaa tarvikkeille sekä sisällä että ulkona	1	tärkeä
Toimintakyvyn ylläpitäminen	1	tärkeä
Hyvät tutkitut materiaalit	1	tärkeä
Kivan näköinen rakennus, ympäristöön sopiva, yksikerroksinen	1	tärkeä
Päiväkodin tilojen muunneltavuus ja tilojen vuokraus ulkopuolisten käyttöön (sali ja ruokala)	1	tärkeä
Moderni/ nykYTEknologiaa hyödyntävä	1	tärkeä
Huomioi asukkaat ja työntekijät	1	tärkeä
Aluetaloudelliset vaikutukset	1	tärkeä
Sisäilman terveellisyys	1	tärkeä
Hyvä akustiikka sisällä (melun minimointi)	1	tärkeä
Läheisyys	1	tärkeä
Riittävästi valoa	1	tärkeä
Hinta/laatusuhde hyvä	1	tärkeä
Esteettömyys täytyy turvata sitä tarvitseville mutta kasvaville ja kehittyville lapsille luontaiset esteet" ovat kehityksen kannalta hyviä."	1	tärkeä
Ryhmätilat (kotipesät)	1	tärkeä
Avarat ja valoisa käytävä-, ruokasali yms. tilat	1	tärkeä
Laadukkaat materiaalit, rakennuksen tulee olla kestävästi tehty	1	tärkeä
Tekninen toimivuus	1	tärkeä
Julkisivumateriaali puu / kivi / tiili	1	tärkeä
Yhteiskunnallisen osallistumismahdollisuuden tarjoava.	1	tärkeä
Konkreettiset näytöt toimittajan laadusta	1	tärkeä
Pienryhmätilat	1	tärkeä
Kuntouttava toiminta kuntosali, kampaaja kosmetologi, fysioterapia	1	tärkeä
Wc-tilat	1	tärkeä
Lähiliikunta-alue	1	tärkeä
Varastotilat	1	tärkeä
Lasten tarpeiden huomioiminen suunnittelussa	1	tärkeä

Sauna invamitoituksella. kiuas lattiatasolla, ei lauteita	1	tärkeä
Korjaustarve: minkä korjaustarve - vanhan vai uuden, en ymmärrä kysymystä?	1	tärkeä
Tilojen toiminnallisuus / toimivat tilaratkaisut	1	tärkeä
Hyvä sijainti	1	tärkeä
Rakennusmateriaalit	1	tärkeä
Tilojen joustava käyttö ja muunneltavuus huomioi opetuksen kehittämisen tarpeet ja uudet oppimismenetelmät	1	tärkeä
Jakotilat	1	tärkeä
Edullinen	1	tärkeä
Arkkitehtuuri , joskus estekin, liian modernia	1	tärkeä
Keittiöt, jotka mahdollistavat myös asiakkaiden kanssa toiminnan riippuen asiakaskunnasta. esim. ruoanlaittomahdollisuus / ilta- ja aamupalamahdollisuus	1	tärkeä
Yhteisöllisyyden toteutumisen mahdollisuus	1	tärkeä
Rakentamisessa huomioitu esteettömyys	1	tärkeä
Muunneltavuus käyttötarpeen mukaan	1	tärkeä
Turvallinen elinympäristö	1	tärkeä
Riittävästi parkkipaikkoja ja pyörätelineitä	1	tärkeä
Yhteisöllisyyttä tukevat, mutta myös pienryhmäyöskentelyn mahdollistavat tilat	1	tärkeä
Loppukäyttäjän kuuleminen hankkeen eri vaiheissa (etenkin hankesuunnittelu ja rakennussuunnittelu)	1	tärkeä
Iso juhlatila, jossa näyttämö sekä liikuntatuokioiden pitomahdollisuus	1	tärkeä
Leikkitiloja tarpeeksi, joista mahdollisuus eriyttää pienempiä osastoja	1	tärkeä
Muunneltavissa	1	tärkeä
Tilankäytöltään tehokas	1	tärkeä
Kaikessa rakentamisessa tulisi pyrkiä kestävään kehitykseen	1	tärkeä
Terveelliset rakennusmateriaalit	1	tärkeä
Aidattu alue	1	tärkeä
Maastoltaan monipuolinen , tilava piha	1	tärkeä
Perinteinen rakennustapa: terveelliset ja turvalliset materiaalit	1	tärkeä
Sopivan kokoinen	1	tärkeä
Rakennus olisi terve ja pitkäikäinen	1	tärkeä
Riittävästi yhteisiä kokoontumistiloja	1	tärkeä
Pienryhmätilat ja tilojen muunneltavuus	1	tärkeä
Sauna / pesutilat myös invavarustelu	1	tärkeä
Käyttäjäystävällinen	1	tärkeä
Toimiva toimisto	1	tärkeä
Vuosien kuluessa arjen tarpeet muuttuvat, tulevien muutosten ennakointi	1	tärkeä

Terve rakentaminen	1	tärkeä
Toimiva pohjaratkaisu	1	tärkeä
Huomioi yksityisyyden	1	tärkeä
Erilaiset työryhmät kilpailutus, suunnittelu, rakentaminen, työmaakokoukset - ovat tärkeitä	1	tärkeä
Toimivat eteis- ja märkäeteistilat	1	tärkeä
Arvot, imago	1	tärkeä
Työntekijäystävällinen	1	tärkeä
Viihtyisyys, esteettisyys	1	tärkeä
Pyykin pesu- & kuivaushuone	1	tärkeä
Rakentamisen aikataulu pitää: toimitusaika on aina oleellinen asia	1	tärkeä
Edulliset huolto ja ylläpitokustannukset	1	tärkeä
Kivan näköinen rakennus - esteettinen silmälle	1	tärkeä
Hyvät liikenneyhteydet	1	tärkeä
Pienryhmätiloja	1	tärkeä
Toimiva yhteistila	1	tärkeä
Tarpeeksi kookkaat huoneet / asiakas n. 20m2 + wc 6m2	1	tärkeä
Sprinklerijärjestelmä, palo- ja hälytys	1	tärkeä
Selkeä pohjaratkaisu	1	tärkeä
Tila palaverille	1	tärkeä
Toimivuus käyttäjälle	1	tärkeä
Internet yhteys kaikkiin asuntoihin	1	tärkeä
Käyttötarkoitukset ja -tarpeet voivat muuttua ajan saatossa	1	tärkeä
Korkeatasoinen arkkitehtuuri	1	tärkeä
Luontoa	1	tärkeä
Kasvillisuus helppohoitoista, mutta näyttävää	1	tärkeä
Yhdistetty palvelu ja omaehtoisien asumisen rakennus - kunnan heikkenemisen myötä palvelujen ostovoima kasvaa.	1	tärkeä
Kokonaisuuden sopiminen lähiympäristöön	1	tärkeä
Palvelutarjonnan lisääminen	1	tärkeä
Asumismukavuus	1	tärkeä
Eteinen	1	tärkeä
Riittävästi eriyttäviä tiloja tehostetun ja erityisen tuen sekä oppilashuollon tarpeisiin	1	tärkeä
Paloturvallisuus	1	tärkeä
Toimintaan innostava pihapiiri	1	tärkeä
Toimivat paikoitustilat	1	tärkeä
Korjattavuus / huollon helppous	1	tärkeä
Päiväkodin tilojen pitää olla muunneltavia ja terveellisiä. puu ja muu luonnon materiaali ovat hyviä rakentamisessa. rakennusten pitää olla esteettömiä, jotta vammaisetkin pääsevät kulkemaan. kodinomaiset tilat	1	tärkeä

tekevät perheet ja lapset tyytyväisiksi. jos ilmenee korjaustarvetta pitäisi se tehdä heti, ettei vaaranneta esimerkiksi homeongelmien takia lasten ja henkilökunnan terveyttä. rakentaminen ja korjaaminen eivät saa olla säästökohteita, koska huono työn ja materiaalien laatu, koustautuu myöhemmin. jos tuotteissa on pitkä takuu-aika on se yleensä merkki myös laadukkuudesta.		
Arvokas (luonteeltaan julkinen rakennus)	1	tärkeä
Laajakaistayhteys ja toimivat tietoverkot / sähköinen asiointi	1	tärkeä
Mahdolliset muut toimijat	1	tärkeä
Luonnonvalo ja valoisuus kokonaisuudessaan	1	tärkeä
Hyvät joukkoliikenneyhteydet	1	tärkeä
Monikäyttöisyys, pk-lapset, vammaiset, vanhukset	1	tärkeä
Tilojen muuntojoustavuus palvelun tai palvelutarpeen mukaan	1	tärkeä
Toimivuus ja muunneltavuus	1	tärkeä
Puurakenteet	1	tärkeä
Tilojen myöhempi muutettavuus	1	tärkeä
Värimaailma	1	tärkeä
Alan tunteva suunnittelija	1	tärkeä
Esteetön kulku liikuntarajoitteisille	1	tärkeä
Rakentamisessa huomioitu ekologiset näkökohdat	1	tärkeä
Henkilökunnan viihtyminen työssä & hyvät sosiaaliset tilat	1	tärkeä
Parkkipaikka, kulkuväylät, portit ja aidat	1	tärkeä
Kampaamot ym. hoitolat oltava lähellä. nyt kuvassa näkyvät ominaisuudet ovat tärkeitä kaikki	1	tärkeä
Rauhoittumiseen tarkoitettu huone / terapiahuone (vesi-, hiekkaleikit)	1	tärkeä
Muiden palveluiden läheisyys	1	tärkeä
Ekologisuus	1	tärkeä
Logistisuus mietitty, esim. roskakuilut	1	tärkeä
Sijainti: toimivat kulkuyhteydet	1	tärkeä
Yhteiset oleskelutilat, jotka houkuttelevat asiakkaita niihin	1	tärkeä
Pitkäikäisyys	1	tärkeä
Viherseinät: ekologisuus huomioitu rakentamisessa eli uusiutuvat energiamuodot ja kestävä materiaalit.	1	tärkeä
Yhteisöllisyys	1	tärkeä
Puu/betoni runkomateriaalina	1	tärkeä
Liikkumiseen houkutteleva piha-alue	1	tärkeä
Toimintatilaa esim. kehitysvammaisille / toimintakykyisille vanhuksille	1	tärkeä
Tilojen viihtyisyys ja innovoiminen (oppimis- ja virikeympäristö sekä työympäristö)	1	tärkeä

Hyvät hälytys- ja turvalaitteet	1	tärkeä
Aidattu, turvallinen piha	1	tärkeä
Käytännölliset ja muunneltavat sisätilat	1	tärkeä
Pedagogisesti toimivat tilat	1	tärkeä
Pihakalustus	1	tärkeämpi
Valaistus tehokas/ muunneltavissa(luonnonvalo hyödyksi, valaistus tärkeää jaksamisen ja esim. kaamosmasennukseen)	1	tärkeämpi
Lasten ja vanhempien kuuleminen	1	tärkeämpi
Muuntautuvat tilat	1	tärkeämpi
Kaunis ok	1	tärkeämpi
Henkilökunnan tarpeiden huomioiminen	1	tärkeämpi
Laadukas suunnittelu	1	tärkeämpi
Tilojen muunneltavuus, siirtoseinät ym	1	tärkeämpi
Alhainen melutaso	1	tärkeämpi
Tilojen riittävyys	1	tärkeämpi
Muutettavuus käyttötarkoituksenmukaisesti	1	tärkeämpi
Energiatalous	1	tärkeämpi
Elinkaarivaikutukset	1	tärkeämpi
Joustava	1	tärkeämpi
Viihtyisyys, valoisuus (luonnonvalo), puumateriaali, lämmin, ihmisen kokoinen	1	tärkeämpi
Ikkunat riittävän alhaalla, että asiakkaatkin (vanhukset, vammat, lapset näkevät ulos, mikäli maisema mielenkiintoinen)	1	tärkeämpi
Henkilöstön viihtyvyys	1	tärkeämpi
Tilojen monikäyttöisyys	1	tärkeämpi
Rakennuksen muunneltavuus	1	tärkeämpi
Huollettavuus	1	tärkeämpi
Tavoitettavuus (sijainti liikenneväyliin nähden)	1	tärkeämpi
Suuri eteistila ja märkäeteinen	1	tärkeämpi
Keskeinen sijainti	1	tärkeämpi
Sopii monenlaiseen työskentelyyn	1	tärkeämpi
Ergonomia	1	tärkeämpi
Pihalla liikuntavälineitä ja muita aktiviteetteja välituntileikkeihin	1	tärkeämpi
Yleinen viihtyvyys	1	tärkeämpi
Nykyaikainen	1	tärkeämpi
Monikäyttöisyys ja muunneltavuus	1	tärkeämpi
Ympäristö	1	tärkeämpi
Edullisuus	1	tärkeämpi
Tarkoituksenmukaiset sisä- ja ulkotilat	1	tärkeämpi
Kulkuväylät sisällä ja ulkona	1	tärkeämpi
Erilliset, rauhalliset \sopet\" (pienryhmä työskentelyä varten, josta ei läpikulkua)"	1	tärkeämpi
Kaupunkikuvalliset arvot	1	tärkeämpi

Rakentaminen	1	tärkeämpi
Toimitusvarmuus (aikataulu)	1	tärkeämpi
Puu sisustusmateriaalina, ei niin kaikuva	1	tärkeämpi
Laatu	1	tärkeämpi
Lähellä peruspalveluita.	1	tärkeämpi
Taidetta	1	tärkeämpi
Tilojen akustiikka	1	tärkeämpi
Tavallisuudesta poikkeava ratkaisu	1	tärkeämpi
Kustannustehokkuus, vuokra määräytyy asukkaille	1	tärkeämpi
Varaava takka ja hella	1	tärkeämpi
Kestävän kehityksen huomioiminen	1	tärkeämpi
Lasten liikkumista edistävä rakennuksen ympäristö	1	tärkeämpi
Lähialueen yritysten työllisyys	1	tärkeämpi
Kaunis maisemallisesti. näköaistimuksia ikäihmiselle tarjoava.	1	tärkeämpi
Hinta	1	tärkeämpi
Selkeät, helposti puhdistettavat pinnat, materiaalit	1	tärkeämpi
Elinkaarikustannukset - energian kulutus	1	tärkeämpi
Estetiikka	1	tärkeämpi
Oppilaiden viihtyvyys	1	tärkeämpi
Elinkaari	1	tärkeämpi
Muunneltavuus (asiakasmäärät ja tarpeet vaihtelevat)	1	tärkeämpi
Laadukkaat materiaalit	1	tärkeämpi
Yleisviihtyvyys ja valoisuus	1	tärkeämpi
Pihapiiri	1	tärkeämpi
Opetusteknologia, langattomuus	1	tärkeämpi
Tarkoituksenmukaisuus	1	tärkeämpi
Viihtyisät asukkaiden yhteiset tilat	1	tärkeämpi
Sopivuus ulkoalueen kanssa	1	tärkeämpi
Piha-alueet, viihtyisyys, toiminnallisuus, turvallisuus	1	tärkeämpi
Ei läpikulkutiloja	1	tärkeämpi
Ilmanvaihto, akustiikka, esteettisyys	1	tärkeämpi
Hyvät työvälineet	1	tärkeämpi
Säästökohde ? toimintoja voidaan hoitaa paremmin	1	tärkeämpi
Saunatilat ja pieni polskutteluallas lapsille	1	tärkeämpi
Hyvät ja toimivat eteistilat	1	tärkeämpi
Sosiaalitilat	1	tärkeämpi
Suojaisa piha	1	tärkeämpi
Ympäristöön sopivuus	1	tärkeämpi
Varustelutaso	1	tärkeämpi
Helposti saavutettavissa autolla ja jalkaisin	1	tärkein
Toimivuus ja käytännöllisyys	1	tärkein
Asiakkaan vapaan liikkumisen mahdollistava	1	tärkein
Tilojen toimivuus eteistilat, ryhmätilat - tarpeeksi jakotiloja pienryhmätoiminnalle	1	tärkein

Kustannustehokas ratkaisu	1	tärkein
Toiminnallisesti järkevät tilaratkaisut, funktionaalisuus	1	tärkein
Hinta - laatu suhde	1	tärkein
Rakennuksen käyttöaste	1	tärkein
Tilojen mukautuminen erilaiseen toimintaan	1	tärkein
Kaupunkikuvaan sopiva	1	tärkein
Toimivuus ja käyttökelpoisuus	1	tärkein
Kohtuuhintainen	1	tärkein
Aktiivisuuden mahdollistava	1	tärkein
Pedagogisesti toimiva	1	tärkein
Valitun vision ja perustellun pedagogiikan mahdollistaminen	1	tärkein
Päiväkoteihin toivoisin omat keittiöt ja keittiöhenkilökunnan	1	tärkein
Asukkaiden ja henkilökunnan hyvinvointi	1	tärkein
Ihmisyystavalliset, kestävän kehityksen materiaalit, hajut ym. huomioonotettu	1	tärkein
Kestävä rakenteiltaan ja kestävän kehityksen periaatteella	1	tärkein
Kodikkuus, tilojen toimivuus ja muunneltavuus	1	tärkein
Kestävyys	1	tärkein
Henkilökunnan sosiaaliset tilat riittävät	1	tärkein
Korjaustarve ok	1	tärkein
Lapsille sopivat tilat	1	tärkein
Edustaa arkkitehtonisesti ajatonta ja kestävää rakentamista niin julkisivujen kuin sisätilojen osalta.	1	tärkein
Toimivuus/käytännöllisyys	1	tärkein
Toimiva ympäristö	1	tärkein
Tilat lasten käyttöön suunnitellut	1	tärkein
Riittävästi työtilaa henkilökunnalle suunnitteluun, valmisteluun ja kirjallisiin töihin	1	tärkein
Laadukas rakentaminen	1	tärkein
Tilavat eteiskäytävät	1	tärkein
Oma riittävän tilava huone pesutiloineen (myös vuoteeseen hoito mahdollinen, pesu myös lavetilla onnistuu)	1	tärkein
Työhyvinvointi ja ergonomia	1	tärkein
Turvallisuus ok	1	tärkein
Sisustussuunnittelu ja värimaailma, sisätilojen esteettömyys ja visuaalisuus	1	tärkein
Hiilijalanjälki, energiatehokkuus	1	tärkein
Toimivuus arjessa	1	tärkein
Tarpeeksi henkilökunnan vessoja	1	tärkein
Palaveritilaa, esim. vasu-keskusteluja varten voisi yhdistää terapiatilat	1	tärkein
Kaupunkikuva	1	tärkein

Toimiva ilmastointi	1	tärkein
Tilojen toimivuus, paljon pienryhmätiloja toiminnan eriyttämiseksi	1	tärkein
Hyödynnetty teknologiaa	1	tärkein
Asiallista perustilaa	1	tärkein
Hyvä ja käyttäjien toiveet huomioonottava suunnittelu	1	tärkein
Kaikumattomuus, hyvä äänieristys	1	tärkein
Henkilökunnan kuuleminen päiväkotia suunniteltaessa	1	tärkein
Meluttomuus	1	tärkein
Eri henkilöstöryhmien toimivat tilat (opet, avustajat, siistijät, ravitsemus, oppilashuolto ymv. tukipalvelut) opehuoneet, valmistelu, sosiaalitila, säilytys jne.	1	tärkein
Kaikkien viihtyminen	1	tärkein
Alueellinen tarve	1	tärkein
Riittävät turvalliset ulkoilutilat	1	tärkein
Tilojen tarkoituksenmukaisuus ja toimivuus	1	tärkein
Lasten viihtyminen	1	tärkein
Sprinklerijärjestelmä ympärivuorokautisessa toiminnassa	1	tärkein
Pintamateriaalien soveltuvuus	1	tärkein
Tilat oikein mitoitettu ja suunniteltu (valoisa, virikkeellinen jne)	1	tärkein
Aikataulujen pitävyys	1	tärkein
Muuttuviin tilanteisiin ja tarpeisiin muunneltava	1	tärkein
Hyvät säilytystilat sisä- ja ulkotiloissa (=varastot)	1	tärkein
Turvallinen	1	tärkein
Kutsuvan näköinen rakennus (paljon valoa (ja ikkunoita,) silti selkeä kokonaisuus)	1	tärkein
Riittävät ja tarkoituksenmukaiset työtilat, lapsilla ja aikuisilla	1	tärkein
Piha-alueiden hyödynnettävyys	1	tärkein
Henkilöstön työtilojen toimivuus	1	tärkein
Sijainti lähellä kotikuntaa	1	tärkein
Käyttöikä	1	tärkein
Arkkitehtuuri ja suunnittelu	1	tärkein
Soveltuvuus käyttötarkoitukseen	1	tärkein
Liikennejärjestelyt yksikköön	1	tärkein
Monikäyttöisyys (eri toimialat saman katon alla), käyttöasteen tehokkuus	1	tärkein
Tarpeeksi tilavuutta apuvälineille, sairaalasängyille yms./esteettömyys	1	tärkein
Riittävästi jakotilaa	1	tärkein
Pohjapiirros, tarpeeksi väljät huoneet mahdollisille apuvälineille	1	tärkein
Kierrätys - jätepisteet missä ja millaiset?	1	tärkein
Tilojen toimivuus ja riittävyys	1	tärkein

Arkkitehtuuri: miellyttävä, kaunis ympäristö	1	tärkein
Esteettömyys - liikkuminen mahdollista myös pyörätuolilla niin sisällä kuin ulkonakin	1	tärkein
Oppilaiden viihtyminen	1	tärkein
Valaistus ja valaisimet niin sisällä kuin ulkonakin	1	tärkein
Valoisa, ikänäkö monella huono	1	tärkein
Hyvät tilajärjestelyt	1	tärkein
Terveelliset tilat	1	tärkein
Materiaalin käytönkestävyys, ajan hampaissa siistinä pysyminen	1	tärkein
Luottamushenkilöiden ymmärrys - budjetti on riittävä (vaikkei "kermakakkua" rakentaisikaan)"	1	tärkein
Joustavat tilankäyttömahdollisuudet	1	tärkein
Terve ja valvottu rakentaminen	1	tärkein
Toimiva huolto/hoito	1	tärkein
Hissi (mikäli on kaksitasoinen)	1	tärkein
Huomioitu viihtyisyys, lapset saavat näkyä sisustuksessa	1	tärkein
Tilan toimivuus lapsiryhmien toiminnan kannalta	1	tärkein
Rakentamisen kiireetön toteuttaminen	1	tärkein
Yhteinen tilava olohuone, kodikas, huoneista hyvä yhteys olohuoneeseen	1	tärkein
Kodikkuus, kodinomaisuus, koska on asukkaiden viimeinen koti	1	tärkein
Monipuolinen	1	tärkein
Arkkitehtitoimiston kilpailutuksessa tärkeää huomioida aiemmat referenssit päiväkotirakentamisesta	1	tärkein
Toiminnallisuus ja käytännöllisyys	1	tärkein
Tarkoitukseensa sopivuus eli käytännöllisyys	1	tärkein
Tilankäytön tehokkuus	1	tärkein
Kustannustehokkuus tulee ammattitaitoisen suunnittelun myötä -> ajaton, moderni rakennus	1	tärkein
Vuoropäivähoito lisääntyy ja tarve 24/7 hoidolle on huomioitava tilaratkaisuissa - kodinomaisuus	1	tärkein
Tilojen toimivuus, jotta toiminta sujuu ongelmitta	1	tärkein
Liikkuminen joustavaa ulos ja sisään (sisällä ei kynnyksiä, ovet hankalasti kääntyviä esim. wc-ovet)	1	tärkein
Henkilökunnan sosiaaliset tilat	1	tärkein
Käyttösoveltuvuus	1	tärkein
Kuntosali	1	tärkein
Asiakaslähtöisyys	1	tärkein
Pihalla hyvät ja turvallinen liikkua apuvälineitä käyttäen, rollaattori, pyörätuoli jne.	1	tärkein
Tilava	1	tärkein
Sopimuksen noudattaminen, aikataulut ym.	1	tärkein
Hyvät ulko- ja sisäliikuntatilat	1	tärkein

Tilojen mukautuminen erilaisille toimijoille	1	tärkein
Liikuntamahdollisuudet	1	tärkein
Atk- suunnittelu, tietotekniikka, videoneuvottelutilat	1	tärkein
Rakennusteknisesti palvelurakennuksen rakenteet ovat suunniteltu oikein	1	tärkein
Omaistyytyväisyys	1	tärkein
Riittävästi säilytystilaa	1	tärkein
Turvallisuus sekä sisällä että ulkona	1	tärkein
Huonetilojen käytännöllisyys	1	tärkein
Melutaso (materiaali ei kaiu)	1	tärkein
Avarat tilat	1	tärkein
Varavoimala (sähkökatkot)	1	tärkein
Tilava eteinen	1	tärkein
Kodikkuus/kodinomaisuus	1	tärkein
Huolto, energiatehokkuus, käyttöikä	1	tärkein
Tilojen monipuoliset käyttömahdollisuudet	1	tärkein
Pysäköintipaikat (henkilökunta ja vanhemmat sekä tavaraliikenne)	1	tärkein
Arkkitehtuuri ok	1	tärkein
Tilasuunnittelun kokonaisuus	1	tärkein
Taloudellisuus sekä rakentamis- että käyttökustannuksissa	1	tärkein
Käyttömukavuus, viihtyisyys	1	tärkein
Piha, turvallinen ulkoilualue, pihapolku + muita aktiviteetteja	1	tärkein
Lapselle ominainen tapa toimia huomioitu	1	tärkein
Tilojen toimivuus	1	tärkein
Ilmanlaatu	1	tärkein
Äänieristys kunnossa (suurissa ryhmissä meluhaitta häiritsevä)	1	tärkein
Oikea hinta-/ laatusuhde	1	tärkein
Tilavuus	1	tärkein
Luotettava urakoitsija	1	tärkein
Väljät tilat	1	tärkein
Huoltovarmuus	1	tärkein
Hinta, rakennuskustannukset	1	tärkein
Kunnossapitokustannukset	1	tärkein
Monipuolisuus ja joustavuus esim. tilojen muunneltavuus	1	tärkein
Muunneltavuus ja käyttötarkoituksen muutos mahdollisuus	1	tärkein
Jälkitarkastus	1	tärkein
Päiväkodin sijainti	1	tärkein
Toimivat tilaratkaisut	1	tärkein
Ulkonäkö (kattorakenne toimiva, perustus kunnollinen)	1	tärkein
Muunneltavuus, rakennusta tulee voida käyttää eri	1	tärkein

palveluntarvitsijoilla jopa 40 vuotta eteenpäin		
Rauhallinen toimisto esimiehelle tilaa myös pitää keskusteluja	1	tärkein
Terveellinen rakennusmateriaali	1	tärkein
Ei saa kaikua	1	tärkein
Joustavuus erilaisiin opetustilanteisiin	1	tärkein
Ergonomiset ratkaisut huomioitava henkilöstö ikääntyy vauhdilla	1	tärkein
Vuorovaikutteisuus - opettaja - oppilas - oppilas	1	tärkein
Paljon pienryhmätiloja	1	tärkein
Liikuntatilat	1	tärkein
Toiminnoiltaan sopiva lapsille	1	tärkein
Terveellinen työskentely- ja oppimisympäristö (ei home- tai muita sisäilmaongelmia)	1	tärkein
Keittiötilojen ja laitteiden toimivuus	1	tärkein
Äänieristys hyvä	1	tärkein
Tilojen pedagoginen toimivuus uusi ops huomioiden	1	tärkein